

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno med tedni in prazniki.
Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, prekladi petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popusti se pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Heralda“ Kneževa
ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kneževa ulica št. 5, I. nadstropje
Telesni št. 34.

Dopolno sprejema le vodenice in zadostne frankovane.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadno dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu
		v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—	
6	60—	72—	108—	
3	30—	36—	54—	
1	10—	12—	18—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

NAPREDNI BLOK.

Med Narodno - napredno in Jugoslovensko demokratsko stranko se je za skupščinske volitve v Ljubljani dosegel sporazum. Na splošno je to dejstvo napredno dober vtis, zakaj, znani so nagibi, ki so vodili obe stranki do sporazuma. Šlo je za višje ozire, ki so zahtevali, da se začasno ustavi sovražnost med obema taboroma, da se zapostavi osebna mržnja in užaljenost, da se postavi enotna fronta proti skupnemu sovražniku. Pa ni šlo za to, da v Ljubljani zmaga za vsako ceno narodni in napredni kandidat, ampak da Ljubljana, kot ena izmed prestolnic naše države, ne pošlje v skupščino poslanca, zastopnika državnemu in narodnemu jedinstvu nasprotnih strank in struj. Najvišji ozir na državo so nas vodili. Pomagali bi prizadeti državi misli novih udarcev, ako bi s svojo pasivnostjo dopustili, da izide iz ljubljanskih volitev bodisi klerikalci, kot prototip vsakega rovarjenja in kovarstva proti enotni državi in proti ujedinenju naroda, bodisi od komunistov izvoljeni socialisti.

Ta nevarnost obstoji. Poglejmo le številke iz zadnjih občinskih volitev. Klerikalno - komunistični blok je dosegel število 3952 volilcev. Ob sedanjih volitvah sicer ta blok ne nastopa, ker so komunisti in socialisti to pot odbili klerikalne snubače. Od 3952 volilcev odpade na klerikalce 1600 do 1700, na združene socialiste in komuniste 2252 do 2352 glasov. Zlasti tej zadnji koaliciji nobena izmed ostalih naprednih strank sama za se ne more postaviti za absolutno zmago potrebnih glasov. JDS je dosegla pri zadnjih volitvah 1822, Jugoslovenska zavezništva pa 2917 glasov. Da ne storimo komu kakke krivice, recimo, da je odpadla od teh 2917 glasov na Narodno socialistično polovico in na Narodno napredno stranko druga polovica, torej na vsako izmed obeh skupin po 1458 glasov. Ločeni nastop teh treh naprednih strank bi brez dvoma povzročil zmago klerikalnega, gotovo pa zmago socialistično - komunističnega kandidata. To zmago utegne preprečiti le skupni nastop vsaj dveh naprednih strank.

Naša stranka je skušala tako grupacijo doseči pred vsem z NSS, da bi torej zopet nastopali kot Jugoslovenska zavezništva. Zmaga bi bila sigurna. Žalobog je zbor zaupnikov NSS sklenil, da se mora stranka orijentirati na levo, torej odklanjati vsakršno, tudi taktično zvezo s kako meščansko stranko.

Stopili smo sicer v stik z Narodno radikalno stranko in s Samostojno kmetijsko stranko in nam je zlasti prva takoj nudila svojo pomoč; toda ti dve skupini sta že upoštevani v številu volilcev Jugoslovenske zavezništva, ki pa je brez NSS premajhno za odločilno bitko.

Tu se je oglašilo vodstvo JDS, da li ne bi bila NNS spriči preteči nevarnosti pripravljena za skupni nastop. Pričela so se pogajanja, ki izprva niso imela uspeha. Zbor naših zaupnikov nas je zopet opozoril na nevarnost, ki preti beli Ljubljani ter nam z vsem poudarkom naročil, da stopimo še enkrat v stik z vsemi ostalimi naprednimi skupinami. Zlasti, ker so se čule govorice, da delajo klerikalci z vsemi silami na ustvaritev enotnega bloka. Temu naročilu se je odzvalo naše načelstvo ter pozvalo za soto 17. t. m. vse ostale napredne stranke na skupno posvetovanje. Na tem posvetovanju je NSS, ki je razen tega že bila vložila svojo listo, še enkrat poudarila svoje načelo, od zbora zaupnikov je zahtevalo stališče ter se izločila iz skupnega nastopa. Narodno radikalna in SKS sta svojo odločitev napravili odvisno od sporazuma med obema močnejšima skupinama NNS in JDS, pri čemer je NRS poudarjala, da podpira od NNS v pogajanjih z JDS zavzeto stališče, namreč da bodi kandidat naš, namestnik JDS.

Še le v ponedeljek 19. t. m. popoldne je prišlo do že znanega sporazuma. Naravno, vsaka stran je morala nekaj popustiti — na ljubo višjim interesom. Ne malo ulogo je pri tem igralo pričakovano uzakonjenje službene pragmatike. Na ta način je JDS v prof. Reiserju pripadel kandidat, naši stranki pa v osebi dr. Ravniharjevi namestnik. Čim je pragmatika uzakonjena — najdalje pa do 1. januarja 1924 — odstopi prof. Reiser v korist svojemu namestniku. Zveza obeh strank je zgolj taktična ter velja samo za Ljubljano. Glede dežele, kjer naša stranka ni postavila kandidata, smo vezani le v toliko, da ne bomo delali proti kandidaturam JDS. V ostalem imajo naši pristajati na deželi pravico svobodne odločitve.

Sporazum, ki smo o njem takoj obvestili NRS in SKS, je torej časten za obe strani in ne dopušča nobenega dvoma glede njega lojalne izvršitve. Ne apeliramo na disciplino svojih pristajev, ko jih pozivljamo, da store vse, da častno zmaga Napredni blok. To je naša napredna in narodna dolžnost, to zahteva čast naše bele Ljubljane. Naj pa tudi ne ostane brez odziva naš apel do Narodno Radikalne in do Samostojno Kmetijske stranke. V znamenju državotvornosti je prišlo do sporazuma, v smislu onih načel, ki so sveta tako NRS kakor SKS. Komur je na srcu patriotska državna misel, bi grešil proti njej, ako bi najiskrenjeje ne pozdravil in ne podpiral nujno potrebne taktične zveze v svojo zmago — državne misli.

Pod zastavo zakonitosti.

V Trstu, 20. februarja.

Prošlo nedeljo se je v gledališču »Verdi« vršilo pokrajinsko zborovanje tržaške fašistovske zveze. Potek zborovanja je važen tudi za nas. Neposredno so se fašistovski veljaki bavili tudi z vprašanji, ki se tičejo naše kože.

Poleg predstavitev krajevnih fašistovskih društev so se shoda udeležili vodilni tržaški upravni uradniki. V sredi med fašistovskimi poslanci so sedeli tržaški prefekt Crispo Moncada, kvestor Montalbano in druge oficijelne osebnosti.

Glavni poročevalec na zborovanju je bil poslanec Giunta, požigalec našega »Narodnega doma«. Radi svojih zločinov, ki jih je zagrešil nad našim življenjem in imetjem, se je še nedavno hvalil po listih iz kraljestva, da je bil on glava oddelkov, ki so očistili Trst jugoslovenske iredentiščne nevarnosti. Sedaj se je mož neverjetno unesel. V svojem govoru ni več pozival na poboje in požige — temveč je govoril o fašizmu kot državi, ki čuva svojo avtoriteto z zakoni.

V prvi vrsti se je govornik pečal s tržaškim problemom, ki je, kakor vemo, zelo težek. Izjavil je, da se rimska vlada zanima za usodo tržaškega mesta. Pobrignala se bo, da Trst kakorkoli dvigne. A dokler se to zgodi, bo treba časa in volje, torej potrpljenja. Fašiste je pri teh besedah obhvalila zbor. Zakaj govor njihovega voditelja je izzvenel v smislu fašizma, ki se mora pokoravati interesom države same, ne pa pustolovski instinktom posameznikov, ki so se fašizmu postavili na čelo, da bodo delali v državi red s požigi in poboji.

V nadaljnjih izjavah se je Giunta dotaknil nalog in dolžnosti vlade. Povedal je, da so bili krivi pronađanja italijanskega blagostanja dokler ni nastopila fašistovska vlada, italijanski državniki sami. Vozili so po krivih potih. Fašistovska vlada pa je pogumno ubrala ravno smer in dokazala, da je kos razmeram, ki vladajo. Fašizem je Italiji vrnil zaupanje in kredit doma in v inozemstvu. To dokazuje ustaljenje lire. Delavci, o katerih se je mislilo, da se bodo fašizmu postavili po robu, so Mussoliniju zaupali vodstvo države s tem, da so se vzdržali štrajkov. Tudi druge reforme so se izvedle po načrtu. Različna nova obdajanja so se izvršila mirno in brez odpora. Od-

pušeni železničarji niso nikjer žugnili proti delazmožni vladi. Uradi za najeminske zadeve, ki so povzročali v javnosti nepregledne težkoče, so se uklinili mirnim potom. Fašistovska vlada se je pokazala sposobna, da vlada državo. Njeno dosedanje delo je prava simfonija fašistovske ideje.

Sedaj se nahaja fašizem v drugi etapi. Da okrepi državo, uporablja zakone, ki so jih izdelale prejšnje vlade. In kaže se, da so ti zakoni dobri in da ni treba novih. Ta dokaz tudi potrjuje naziranje, da so bile italijanske postavne vedno dobre, da pa so v zadnjih letih Italiji manjkali močje, ki bi po teh zakonih lahko upravljali deželo.

Najvažnejši odstavek v govoru Giunta se tvorile besede, s katerimi se je fašistovski poslanec in požigalec naših kulturnih ustanov obrnil proti dosedanemu nasilnim metodam fašizma. »Izvoliti brado Modiglianin, prisilite ljudi, da pijejo ricinovo olje, naskakovati podjetja, hoditi no kavarnah in trgovinah ter groziti in izsiljevati — ti čini moralo prenehati: bili so obsojanja vredni še pred revolucijo, a danes so naravnost zločin nad državo.« Neverjetno se berejo te besede iz ust poslanca Giunta. In vendar so njegove do zadnjega zloga. To izjavo o dosedanji uporabi nasilnih metod je treba z zadoščanjem vzeti na znanje. Morda pomeni novo dobo v zadržanju fašizma napram jugoslovenski narodnostni manjšini v Julijski Benečiji.

Obžalovati pa je pri tem eno: da je prišlo do te izjave šele sedaj. Kdo bo popravil škodo, ki jo je fašizem posredno ali neposredno napravil na našem imetju in življenju? Menda nihče, a najmanj poslanec Giunta, ki je osebno vodil požigalne oddelke proti »Narodnemu domu«. Ali baš v tem postopanju leži razlika med fašizmom v opoziciji in fašizmom na vladi.

Predno je govornik svoje poročilo zaključil, se je kratko spomnil na Dalmacijo, katero je oplakal s par vzkliki. Na zborovanju se je končno izvolilo vodstvo tržaške pokrajinske fašistovske zveze. Radi lažjega dela so fašisti razdelili tržaško prefekturo v tri cone. Prva cona obsega mesto Trst, Skedenj in Bazovico; druga šteje Postojno, Divačo, Nabrežino in Sežano; tretja Tržič ter (od naših krajev) Devin, Boršt in Zavljje. Vodstvo za Trst in okolico so prevzeli: Lanzavecchia,

Masi in Menesini; vodstvo druge cone, ki je za nas najvažnejša, Scoppi, Cavallero, Rovani; v tretji coni pa bodo vodili delo Arlotta, Camuffo, Colassanti in Mornaro. Tajniško posle fašistovske zveze bo opravljal dosedanj tajnik tržaške sekcije Morara.

Fašisti bodo sedaj sistematično razpleli svoje mreže po vsem ozemlju, ki spada v upravno področje tržaške prefektore. V svrhu naše lažje obrambe je potrebno, da poznamo njihov zlobojni strateški načrt vsaj v glavnih potezih. Boj proti notornim raznarodovalnim tendencam fašizma v naših krajih bo potem lažji in plodovitejši.

Prekmurske volitve.

Kandidatje. — Škoda napredku državne misli. — Klekl gotov zmaga.

Kakor je naš list že poročal, vidi škoro vse stranke v Prekmurju ključ do svoje rešitve. Kateri kandidati so »gor stopili« v Prekmurju, smo poročali že v januarju in, kakor kaže sedanje kandidatne liste, smo bili dobro poučeni, ker se nismo nikjer zmotili. K svojim prejšnjim poročilom moramo še pristaviti, da kandidira bogati podjetnik Hartner Geza, bivši madžarski poslanec, na programu SKS. Še prej je pa stavil svoje moči na razpolago NSS, ki ga pa ni mogla sprejeti, ker bi sicer prišla navkriž s svojim programom. Narodnim socialcem je treba namreč priznati, da se le drže v glavnem svojih idej kljub ponovni reviziji svojega programa.

Zadnja je postavila v Prekmurju svojega kandidata radikalna stranka, ki pa ni imela s stališča pridobitve glasov po kandidatu samem srečne roke. Pri večji orientiranosti bi postavila lahko bolj privlačno moč z manjšim številom osebnih neprijateljev. Njen kandidat je Jožef Benko, njegov namestnik pa Ivan Voglec, prvi iz Murske Sobote, drugi iz Petanice, eden izvoznik živine na veliko, drugi lastnik vrelca znane kislice.

Prekmurci se pečajo namreč v glavnem z živinorejo. Pred tridesetimi leti je še segal od Sobote do Monoštra skoro nepretrgan borov gozd. Danes so tu same njive in travniki. Lepega, pomnega gozda ne pozna današnje Prekmurje. Na teh njivah in travnikih redi Prekmurec obilo živine, katero izpizda na žalost sušice, kakor uničuje množestveno perutnino kuga. Živino bi trebalo osvežiti z dotokom nove krvi in velika škoda je, da ne morejo nekateri veleposesniki vsled agrarne reforme početi na svoji zemlji z umno bikorejo, ki bi donalaš prekmurškemu živinorejcu neizmerno korist, gotovo pa veliko večjo kot kmetijska šola v Rakitčanih, za katero delajo nekateri »prisilci« z veliko vnemo, dasi je jasno kot beli dan, da bi morali ločiti zanje učence po vseh Jugoslaviji, ako bi ne hoteli, da bi bila prazna. Kot dokaz za to nam služi lahko mariborska kmetijska šola, dasi pozna nekdanja Stajerska vse drugačna kmečka posestva kot pa Prekmurje.

A. E. W. Mason:

26

KLIC NA POMOČ.

Roman.

»In če pogledate, koliko bencina je porabil avto na svojem potu, ali mi morete povedati, kako daleč se je peljal avto po noči?« je vprašal Hanaud.

Servettaz je odprl rezervoar za bencin. »Zelo daleč, monsieur. Od stotridese do stopenetdeset kilometrov približno.«

»Da, ravno to številko sem vam hotel reči,« je zaklical Hanaud.

Oči so mu žarele in nasmehi, nekaj ponesen nasmeh nam je igral okoli ustnic. Odprl je avtomobilova vrata in nenavadno natančno pregledoval tla: pri tem je pa naenkrat izginil smeh z njegovega obličja. Začudenje se je spet pokazalo na njem. Vzel je blazine v roke in jih preiskoval.

»Ne najdem nobenega znaka — — — je začel, nato pa je zadovoljno vzklil. Od ostrega roba vrat je dvignil tenek kos svetlozelenega blaga in ga položil na svojo roko.

»Povejte mi, kaj je to?« je vprašal Ricarda.

»To je zelena tkanina,« je rekel Ricardo zelo pametno.

»To je zelena svila,« je rekel Hanaud. »In obleka, v kateri je odšla gospodična Celija, je iz svetlozelenih svil. Da, gospodična Celija je potovala v tem vozu.«

Stopil je k šoferjevu sedežu. Na tleh je bilo malo temnega blata. Hanaud ga je dvignil s svojim nožem in ga dal na roko. Obrnil se je k Servettazu.

»Ali ste peljali voz v torek zjutraj, predno ste odpotovali v Chambéry?«

»Da, monsieur.«

»Kje sta vstopili v voz gospa Dauvray in gospodična Celija?«

»Pri glavnih vratih vile Rose.«

»Ali ste vstali s svojega sedeža?«

»Ne, monsieur; šele v garaži.«

Hanaud se je obrnil k svojim tovarišem.

»Poglejte!« In odprl je svojo roko. »To je črna zemlja — zmočena od včerajšnjega večernega dežja — zemlja kot ona pred salonom gospa Dauvray. Vidite, tu sta še ena ali dve travni bilki. Nato je vzel prazen pisemski zavitek iz žepa, dal zemljo vanj in ga zalepil. Nato se je obrnil k avtomobilu.

»Poslušajte!« je dejal, »kako se mi zdi ta tatvar čudna! Neki mož je bil včeraj zvečer v

vili Rose. Pred steklenimi vrati so izbrisani sledovi moških stopinj. Ta mož je peljal gospojin avto kakih stopenetdeset kilometrov daleč in zemlja, ki je bila na njegovih čevljih, je ostala na tleh avtomobila. Gospodična Celija in neka druga ženska sta se vozili v vozu. Od gospodične Celije je ostal kos obleke med rohom vrat, ker se je tu vjel. Toda gospodična Celija je pustila boli jasne vtise stopinj v zemlji kot moški. Na tleh avtomobila pa ni sledu njenih čevljev. Razven tega sem videl še nekaj drugega, česar ne razumem.« In zamahnil je z roko v znak nemogočnosti.

»Tako izgleda, kot da je ona bila zelo ne previdna, drugi pa previdni,« je rekel Ricardo in napravil obraz kot mož, ki je razrešil zelo težak problem.

»Kaka misel!« je vzklil Hanaud in tlesnil z rokami. »Kako globoka in pametna!« V Hanaudovem vedenju je bilo nekaj izredno hudomušnega, kakor se je zdelo Ricardu. Toda spoznal je, da se je le takrat tako vedel, ko je že imel docela definitivno mnenje o kaki točki, ki ga je prej vznemirjala.

»Morda se da pa stvar še drugače razlagati,« je nadaljeval Hanaud. »Kajti pomislite, Ricardo. Imamo še drug dokaz, kako brezskrbna je bila gospodična Celija. Ona je pustila tako jasne sledove stopinj na trati in ne

moški. Sedaj bomo pa šli nazaj v Hotel Majestic v sobo gospoda Wethermilla in govorili o tej stvari. Sedaj že vemo nekaj. Da, vemo — kaj vemo, monsieur?« je vprašal in se naenkrat obrnil z nasmehom do Ricarda; ko pa ta ni ničesar odgovoril, je nadaljeval: »Premišlujte o tem, med tem ko bomo šli v Wethermillovo stanovanje v Hotel Majestic.«

»Vemo, da je morilec ušel,« je odvrnil naglo Ricardo.

»Morilec ni sedaj najvažnejši predmet našega raziskovanja. Pa naj bo v Marseillu, če hoče. Zaenkrat ga bomo že, nič se ne bojte,« je rekel Hanaud s ponosno gesto. »Toda bilo je pametno, da ste me nanj spomnili. Tako lahko bi bil na to pozabil, in potem bi bil moj sloves zares lahko trpel.« Globoko in ironično se je priklonil Ricardu in mirno odšel po cesti.

»Z ozirom na svojo debelost je izredno živahen,« je rekel Ricardo Harryju Wethermilleru in se skušal nasmejati, a brez uspeha. »Debel, pameten mož srednjih let, z naravnost deško živahnostjo,« tako je opisal velikega detektiva; in ta opis je bil prav dober. Trije možje so šli naravnost v stanovanje. Harryja Wethermilla, ki je sestajalo iz salona in spalnice v prvem nadstropju. Spodaj je bil balkon. Hanaud je stopil ven, ga ogledal in se vrnil.

Ker presega stanje prekmurske živine domače potrebe in jo tudi zunanji trg pri nizkem stanju dinarja višje plačuje kot domačin, se izvažajo v zadnjih mesecih iz Prekmurja toliko število zaklane živine, da računajo nekateri s tem, da ne bodo mogli priti domačin v marcu več do mesa. Največ se izvažajo v Avstrijo, nekaj tudi v Italijo, kamor ne da Prekmurec rad blaga, ker ima z Italijani večkrat zelo neprijetne sitnosti zaradi plačila.

Ves ta izvoz ima Benko v rokah, ker se je delalo doslej le v njegovi klavnici. Trgovina drugih izvoznikov ni omenjena vredna. Benko je imel doslej nekaj monopol izvoza iz Prekmurja, vsled česar vlada proti njemu velik odpor. Če celo okrogline zahtevajo za svoje klavnice enake pravice, kot jih ima on, to so v zadnjem času vsaj na papirju dosegli. Odpor proti komu je pa med prebivalstvom osovraženi Benkov mešetarji njegove krvine pse jih imenujejo ponekod — ki nastopajo zdaj kot kortesi ali agitatorji zanj.

Zadnjo soboto in nedeljo je delil in nabijal Benko svoj volilni proglas »Prekmurskim zberavcem«, ki obsega 17 točk pod zaglavljem: »Zsele'm in zahtevam.« Priznati mu moramo, da je v glavnem zadel žele prekmurskega ljudstva, toda do izpolnitve bo preteklo še mnogo, mnogo Mure, četudi pravi Benko: »Program v naslednjem mesecu dam na preči s tem gvisim obesanim, ka sli z toga naimenye 50%, tou je polino, na'duzde do 1923 maritusa 10 toga mi nespucilo — doji szi potegnem konzekventio (nazhai) i vsje moie priatele i poznane od meni danoga obecanya gori odvzesem.«

Zanimiv pa je program zato, ker pravi Benko v njem, da nastopa kot kandidat radikalne stranke vsled tega, ker so mu jo priporočali v Backsi zvisouci vognrski brati nasie, češ da »v rokah m' ravnanye« in da »cigle drzst.«

Osupne pa človeka sledeči odstavek v programu kandidata radikalne stranke: »Esce bi lahko gdcasli od Radicove partije! Nasemi zseleiny bi sze uprav ta pazala najbole, ali zsalostno mamov zavlati, ka ta partala eti v Sloveniji neszmli kandidata posztaviti, nacs bi ga posztaviti jumeitale.«

Ali je morda zrasla ta cvetka na Cvetkovem zelniku? Ta mož je pisar pri soboškem odvetniku Šomenju. Do zadnje časa je bil Radicev privrženec, zdaj je pa Benkov.

Sploh je treba poudariti, da šhodujejo te volitve zelo napredku državne misli v Prekmurju, ker skuša prekositi stranka stranko v oblihuah, ki se ne sučejo toliko v gospodarskih koncesijah kot v popuščanju napram težnjam madžarov, ki nosijo v zadnjem času precej glave po konci. Spremembi starih prekmurskih uradnikov ne pomeni nič drugega kot madžarizacijo uradov in vpeljava madžarsčine v šole in istovetna z zastoiem izenačenja prekmurskega življa z ostalim slovenskim ljudstvom ter začetek novega svetljenja, da pride ta kraj pod kromu sv. Stefana. Zda smo srečno na tem, da bo mislila nova generacija slovensko politika pa nam preti s svojo strankarsko slapoto zastaviti korak. V tem pogledu niso poznali Madžari nobenih ozirav, sentimentalnost v politiki pa jim je bila od nekda tula. L. 1879, so vpeljali brez kakršnihkoli pomislekov madžarsčino v šole in doslegli s tem, da so bili sinovi staršev, ki niso nikdar govorili madžarsko, na navdušenejši Madžari klub temu, da se niso mogli nikdar naučiti pravilne »vognrščine«. Znanemu agitatorju profesorju Mikolu se na izgovoru še danes pozna, da je rojen slovenski Prekmurec, dasi živi že leta v Pešti.

Za potreben ozir na gospodarskem polju smo pa odločno in se nam zdi popolnoma neumestno, da je proga iz Sobote proti Hodoša na Madžarsko, ki tvori doslej edino obstoječo zvezo Prekmurja z inozemstvom, še vedno zaprta. Kdor smi kaj proti naši državi, se itak ne bo pripeljal v L. razredu našim obmejnim stražam v roke. Tudi le nujno potrebno olaševanje prehoda prekmurskih delavcev prek meje, katerim bi moralo biti dovoljeno, da si smelo prito prinesiti v tužini zasluženi živež na dom. Enako je nerazumljivo, da si v vsej državi samo še Prekmurci ne smejo izbirati občinskih načelstev. Pač pa je čisto odveč, da velja v Prekmurju deloma še ogrski zakoni, katerih kljub dobri volji ne pozna noben krst našega uradništva.

Da so se brigale stranke pred volitvami malo več za prekmurske težnje, bi imele zdaj lažje stališče.

Najbolje je organizirana klerikalna stranka v Prekmurju, katero je zastopal že doslej črensovski župnik Klekl in skupščini. Njena organizacija je izvedena po običajih in župnišah. Da bi bolj vlekla, je pritegnila za Kleklova namestnika evanđeličana Šiftaria iz Mariborca, kateremu samemu ni doli na kandidaturi. Na agitacijo je poslala pretekli teden hitnega prekmurskega rojaka, nekdanjega Kukovečevega kandidata za mariborski škofski stol in ljubljanskega vseučiliškega profesorja Dr. Slavica. Suka se je pa le po boli ob Muri, ker je v goričanskih kraih nepriljubljen. Dolže ga, da je s svojim delom dosegl v Parizu, da je pripadli Prekmurje k Jugoslaviji. Pozabili namreč ne smemo, da je Prekmurje danes tako mišljenje, da bi dobili komaj 10% glasov, ko bi prišlo do plebiscita, najbrže pa še teh ne.

Kleklova izvolitev je sigurna. Potegnili so nase 7—8000 glasov. Tudi organizacija demokratske stranke v Prekmurju je izvedena, a primanjkuje ji zanesljivih delavcev, zato ostala mnogo le na papirju in se lepše čuje kot je v resnici. Za nenege prekmurskega kandidata Kuharia bodo glasovali predvsem evanđeličani. Ker tudi Kukovec, nosilec liste, ni Prekmurec neznani in ima dobro ime zlasti v nekaterih goričanskih občinah, se računa za Kuharia 2—4000 glasov. Kolčnika pa skoro gotovo ne doseže.

Obema strankama prihaja to v dobro, da imata v Prekmurju svoja lista: klerikalni »Novine«, demokrati »Morsko Kra-

lino.« Zato se v zadnjem času dobro napadajo. Kuhar skuša klerikalce celo v verzih smešiti pred javnostjo. Te verzje dobiva od soboških in okoljskih »pesnikov«.

SKS in NRS sta v Prekmurju brez lastnega glasila, kar jima ni v korist. Martner je sicer nameraval izdajati »Narod«, a do uresničenja te misli ni prišlo. Zato pa razposilja tem pridne letake, je v splošnem zelo agilen in ima izvrstno namazan jezik. Jasnočo z neba vam pričara z ním, če je treba. Ker ima milin in skupljaje žito, je osebo precej znan. Neprijatelje ima pa v vseh mlinarjih ob Muri, katerih eksistenco ogroža s svojim parominom. Ker pozna navade prekmurskih volitev, utegne dobiti do 2000 glasov.

Na slabše stoji trenutno za Benka. Mož živi tudi predvsem za svojo kupčijo in dela zanjo. Kakor kaže, ga politika ne veseli posebno. Pozabiti pa ne smemo, da je kandidat vladajoče stranke, ki ima ves aparat v rokah, in da je ta stranka pridobila zase že precej Madžarov ali Madžaronov, ki niso brez vpliva. Mnogo zavisi tudi od stališča, ki ga zavzame vlada napram veleposelnikom. V teh vidih Prekmurec še vedno svojega gospodarja.

Komunisti so še pred našo zasedbo Prekmurja izvedli v teh kraih tudi neke vrste agrarno reformo. Pustili pa so svet kakor je le njegovo obdelavo so zahtevali in nadzorovali. Prešnji oskrbniki in namniki ali lastniki veleposestev so postali

njihovi uradniki, ki so bili odgovorni za vestno izkoriščanje sveta in dobro ohranitev inventarja, katerega so popisali.

Danes deli agrarna reforma s velikim številom pisarniškega uradništva po tri pluge zemlje. S čim jo pa naj novi posestniki obdeluje, ko stane polski voz 4—5000 Din., ne vpraša nihče. Zato je v naši agrarni državi pšenica brezprimerno draga in v pomani klivl proizvodnosti tliči tudi vzrok naše slabe valute.

Ker je Prekmurec vrhu tega popolnoma nezanesljiv človek in je do volitev še par tednov, se naša slika sedanjega položaja do takrat se lahko spremeni. Eljen Benko, elen Kukovec, eljen Martner, eljen Klekl kar se čuje po gostilnah večkrat pri isti mizi, ne pomeni še ničesar. Kdor bo dal več in bo bolj priprilni zadnje dni, tega bodo glasovali. Prekmurci se še niso odpravili volitev brez godbe, vina in klobasa. Toliko pa je gotovo, da ne izide iz volilnega boja razen Klekla noben srezki kandidat z zmago ovrčan. Za stvar našega uedinjenja bi bilo najbolje, da bi s to volilno borbo propadli vsi, da ne bodo uganjali s svojo mandatom kupčiji na račun narodne misli. Po dobri upravi in dobrem šolstvu prekašeno ljudstvo bo volilo potem prihodniti po lastnem preudarku in ne po prejeti podkupnini, naj ima to ali ono obliko.

Kar pa je dobro za ljudstvo, to se mu naj da, ker ima pravico do tega kot državljan.

Program Narodno-napredne stranke.

III.

Notranja konsolidacija, dobra državna uprava, samouprava, uradništvo, državne finance.

Ako že pravilno umevamo, da na bratski enakosti, pravičnosti in svobodi zasnovano državno edinstvo in narodno uedinjenje vodita do naše notranje konsolidacije, je le tej posvečati še posebno pozornost. Kaj ovira konsolidacijo? Nekaj razlogov smo že v zadnjem članku obrazložili. Njim je pristihi kot eden glavnih razlogov: slabo administracijo, zlasti naših centralnih uradov. Kakšno hočemo, da bodi dobra državna uprava?

Uprava bodi demokratična in enostavna, da more s čim manjšimi stroški vršiti svoje naloge. Hočemo vestno in napredno upravo, osvobojeno od strankarstva in samovolje. Pod neposredno narodovo kontrolo naj v duhu zakonitosti in socialne pravičnosti skrbi za spoštovanje zakonov. Čuvati mora mir in red v državi. Ščititi državljanske svoboščine, pospeševati prosvetne in gospodarske interese vsega naroda.

To je pozitivna stran naših zahtev do dobre uprave, ki že vsebujejo svoj negativum, namreč da dosedanj upravi še mnogo, mnogo nedostaja, da bi jo smeli nazvati »dobro«. Državljeni nimajo občutka, da so v pravni državi. Pravna varnost nam še ni zagotovljena. Morda bo v tem pogledu kaj bolje, ko pričnejo delovati državni svet in upravná sodišča. Bila je velika napaka, da niso bila upravná sodišča upostavljena takoj po prevratu. Preprečila bi bila marsikatero nepostavnost in nerednost v upravi. Pa seveda, »režime« ni maral imeti nobenega nadzorstva in pregledništva. Hotel je vladati po svoji nebrzdani volji.

V svrhu izboljšanja uprave je izpremeniti njen sistem. Dosedanji centralistični sistem, kakor vlada že peto leto, je poražen na celi črti. Izkazal se je vseskozi za nesposobnega ali bolje rečeno, za nezmožnega, da bi obvladal položaj. Upravo 14milijonskega prebivalstva so položili v Prokurstvo posteljlo, pripravljeno za mnogo manjše ozemlje z jedva 4 milijoni prebivalstva. Naravno in umevno je, da ni šlo in da ne gre. Ta eksperiment bi bil morda uspel ob roki celega štaba, silajno izvežbanega in vseskozi usposobljenega uradništva. Čim takega uradništva niso imeli, ne prostorov za nje, niti sredstev, je bil eksperiment brezpogojno opustiti. Posledice napačne in kratkovidne te politike se kažejo danes. Ne samo, da je centralistična misel popolnoma in za nedogleden čas docela kompromitirana, ta politika je imela vseh separatističnih in federalističnih misli, ne naposled tudi republikanstva.

Tu moramo z vso odločnostjo, dokler je še čas, kreniti v drugo smer. Potrebno je, da se centralni organi državne oblasti razbremenijo poslov, ki tičejo posebne interese poedinih krajev, okrajev ali pokrajin. Na ta način se centralne oblasti lahko popolnoma posvetijo večjim vprašanjem državnega interesa; izvrševanje krajevnih poslov pa postane narodu bližje in pristopnejše. Zato je treba, da se razširi narodna samouprava tako, da bo ona v resnici omogočevala sodelovanje naroda v vodstvu poslov svojega okraja ali pokrajine. Za ustvarjanje take samouprave je neobhodno potrebna nova razdelitev države v oblasti, večje in sposobnejše za življenje, sestavljene po narodnih potrebah, po prirodnih, socialnih in gospodarskih razmerah, v skladu z narodovo voljo. Oblast mora biti tako velika, da more načelo samouprave priti do popolnega svojega izraza z ene strani, a z druge strani, da s svojo veličino in kompetenco ne spravlja v nevarnost edinstva države. Temelj državni organizaciji pa je avtonomna velika občina,

v koje delokrog spadajo javno-upravna opravila najnižje instance. Delo občine naj posveča posebno pozornost občekoristnim gospodarskim in socialnim napravam, ljudski izobrazbi in zdravstvu.

Eto, to je naš »avtonomistični« program. Avtonomija — kolikrat in kako po nemarnem imenujejo to ime! Marsikaterga glasnika avtonomije bi spravili v največjo zadrego, čim bi ga pozvali, da točno definira ta pojem ter opredeli njen delokrog. Ali narodovo ali teritorialno avtonomijo? Kričijo po popolni avtonomiji, pa dopuščajo centralni parlament ter ministrstva. Mnogo fraze in demagogije je skrite za tem pojmom, in mnogo — neokritosčno-sti. Govore o avtonomiji, pa mislijo — republiko. Z barvo na dan, hinavci. Kdor ima v mislih res samo teritorialno avtonomijo, povej to iskreno in razloži nam nje obseg — sporazum potem ne bo težak.

Predpogoj dobri upravi je sposobno in dostojno plačano uradništvo. To je tako naravna zahteva, da bi bilo odveč izgubliti besedi. Uradnik bodi politično neodvisen, njegove pravice zajamčene v službeni pragmatiki.

Proti uvajanju prakse, da politične stranke nastavlajo in odstavljajo uradnike, moramo kar najodločneje protestirati. Izobrazba in sposobnost bodita edino merilo za vsprejem uradnika v državno službo, s pogoji, kakor jih točno določa pragmatika. Njegovo nameščenje je potem stalno, in samo pragmatika naj zopet odloča njegovo premestitev ali upokojitev.

Za dobro javno upravo pa je sporedno treba, da se urede državne finance z uravnoteženjem državnega proračuna, z njegovo strogo kontrolo ter z vestnim polaganjem računa po vsaki proračunski dobi. Stedljivost na pravem kraju, bodi vrhovno načelo na samo vsakokratnega finančnega ministra, ampak tudi parlamenta samega. Poslanci se morajo brzdati v licitiranju zahtev do države. Vsemu naj odpomore država! Država smo vendar — mi sami. Breme pače zopet na nas, treba je potem povisati davke, davki se prevale na konsumenta, draginja raste itd. Circulus vitiosus!

Zahtevamo demokratsko reformo obdavčenja, zlasti pa s progresivnim obdavčenjem osebnih dohodkov vseh državljanov brez razlike tega ali onega stanu. Nujno je potrebno izenačenje davčne zakonodaje, da odpravimo enkrat za vselej očitke, češ da ta ali ona pokrajina plačuje drugačne in višje davščine nego druga, da je en stan bolj obremenjen nego drugi. To napravljajo hudo kri, vzbuja zavist, ovira sporazum in spodbujajo bratstvo.

Izdatke naj država uporablja racionalno v prvi vrsti v produktivne, gospodarske in kulturne svrhe. Od take ureditve državnih finančnih pričakuje močnejša našega mednarodnega položaja in s tem izboljšanje in ustaljenje naše valute. S tem pa smo že na potu do ublaženja povišane bede in draginje.

Vse, kar je naštet v tem poglavju našega programa, je sposobno pripraviti našo notranjo konsolidacijo. Kakor vidimo, ni nedosegljiva. Treba je samo dobre volje, mnogo energije — še več pa resnične ljubezni do naše edinstvene države. Treba je manj samopasnosti in manj strankarskega egoizma. Treba brezobzirne stvarne kritike vseh pogojev in nedostatkov, sporedno z njo pa strokovno usposobljenega stvarjanja. Vprezimo ta svojstva v naš državni voz in gladko ga izpeljimo po lepi, beli cesti naše od narave tako bogato obdarjene domovine.

Pogreb dr. Tavčarja na Visokem.

Povratek k rodni grudi.

Včeraj zjutraj so se široko odprla vrata kapelice pri Sv. Krištofu in štirje možje so prinesli iz nje krsto s prahom Emila Leona ter jo položili na voz, ki so ga vlekli vranci. Šest jezdecev »Sokolov« in iskrih belcih ga je obstopilo in ko je zabrnela uta tri zvonika, so se odpravili na pot. Vodila jih je na Visoko. Ljubljana je bila zavita v črno, nepredorno meglo, kakor da bi žalovala, da jo za večno zapušča on, ki ji je dolga desetletja dajal obiležje in bil gonilna moč vsega javnega življenja v njej.

Točno ob 7. je kondukt prispel v Skofjo Loko ter se ustavil pri Štemarjih. Tu je bil odhiti. Tu so dali škofjeloski Sokoli častno stražo. Škofjelosko prebivalstvo je obstopilo krsto, klanjajoč se v pobožnosti velikemu geniju.

Ob 8. je odšel sprevod proti mestu. Formal se je veličasten kondukt, katerega se je udeležilo mnogobrojno škofjelosko prebivalstvo, občinski svetovci, zastopniki vseh kulturnih, gospodarskih in političnih društev, deputacija gorenjske sokolske župe in polnoštevilo škofjeloski Sokol. Ob samostanski porti sta se pridružila žalnemu sprevodu dva kapucina z gorečimi svečami.

Kondukt se je ustavil na mestnem trgu. Tu je škofjeloski dekan z duhovščino opravil pogrebne molitve. Pevski zbor, obstoječ iz pevcev Čitalnice in Sokolov, je zapel večnolepo »Vigred se povrne«. Župan Hafner je imel poslovljni govor, v katerem je očrtal velike zasluge pokojnika.

Ob 9. je žalni sprevod zapustil Loko. Mahoma se dvignila megla in Poljanska dolina, deviško bela v svetlem snegu, je zažarela v žarkih jutranjega solca, kakor da bi se radovala, da se vrača v njeno naročje sin, ki je bil glasnik njene krasote, pripovedovalec njene preteklosti. Ljudje so hiteli iz hiš ter spoštljivo pozdravljali prah velikega svojega rojaka, ki se vrača, da se odpočije v rodni grudi po življenju, polnem uspehov in slave, katere del sedaj ostavlja svojim sorjakom.

Ob 10. se je povorka ustavila pred Visoškim dvorcem, kjer je bilo zbrano na stotine domačinov, na stotine častilcev in častilk velikega pokojnika. Krsto je sprejel domači poljanski župan Fran Demšar s celokupnim občinskim odborom. Prenesli so jo v vežo Visoškega dvorca, kjer je bila zbrana vsa pokojnikova ubitela. V pokrogu pod kostanji, kjer je pokojnik tako rad sedel in snoval načrte za svoje umotvore, je bila razvrščena ljudska množica, med njo številni njegovi prijatelji in oboževalci, ki so prihiteli od blizu in daleč, da izkažejo zadnjo čast in izreko zadnji »zbogom« svojemu vzorniku.

Bili so tu: okrajni glavar Znidaršič s soprogo, predsednik »Lovskega društva« dr. Ivan Lovrenčič z odbornikoma dr. Sovanom in Miroslavom Pogorecem, podstarosta »Ljubljanskega Sokola« Bogomil Kajzelj, starosta gorenjske sokolske župe dr. Semrov, starosta škofjeloskega Sokola Dolenc, ljubljanski občinski odbornik Josip Turk, podnačelnik »Gostilniškega združenja« iz Ljubljane Fran Kraperž, okrajni nadzornik iz Kranja Vilko Rus, Sokol iz Skofje Loke, iz Gorenje vasi Poljan, iz Zirov, Kranja in Strazišča, zastopniki Jugoslovenskega Sokolskega Saveza, gasilno društvo iz Gorenje vasi Poljan, pevsko društvo, zastopnice »Slošnega ženskega društva« iz Ljubljane in »Kola jugoslovenskih sester« iz Kranja, odposlanci »Krožka magistratnih uradnikov, domače učiteljstvo s šolsko mladino, domači orožniki in finančni stražniki.

Točno ob 11. je dospela duhovščina. Zvonovi pri Sv. Volbenku so zadneli in trije svečeniki so ubrano zapeli pretresujoči »Requiem« in »Miserere«.

Otožno so brneli zvonovi od Sv. Volbenka in njih zvoki so se mešali z akordi žalostinke »Uliši nas gospod« v tužno harmonijo. Marsikoga oko se je zasolilo in čulo se je pridruženost ihtenje. In na to so dvignili krsto. Ko je bil gospodar Visoški še živ in se je pripravljaj na smrt, je ukazal: »Po stari domači šegi me pokopljite, sosedje me naj ponebo k večnemu počitku.« Pa ga niso, ker si sinovi niso dali vzeti pravice, da nosijo sami prah onega, ki jim je dal življenje in jim bil najdražji med dragimi na svetu. In dvignili so krsto rodni sinovi Ante in Igor, Ivo in Fran, njim ob strani pa so stopali sosedje.

Dva streljaja od dvorca ob obronku smrekovega lesa, ki ga je pokojnik pred dvajsetimi leti sam nasadil in ga nečeval z vso ljubeznijo, je ob gozdni izseki izgradil inženjer Fran grob-

nico iz betona in železa. Šest stopnic vodi v njo, doli pa sta dva hodnika na desno in levo, v njih pa police, do ločene, da sprejmejo k večjemu po čitku člane visoke rodbine. Grobnica je bila zgrajena, ko je on še živel, na prostoru, kjer je tako rad sedeval s svojo družico in užival čarokrasen razgled na dvorec, na Sv. Volbenka, na belo cesto proti Zirov in na zelene gozdove onkraj žuboreče Poljanščice na Gabrški gori. Najlepše darilo, je rekel, ki so mu jo mogli pokloniti pred o.hodom v večnost.

Ob grobnici se je ustavil sprevod. Na njej je bila grmada vencev in cvetk, ob njej zevajoča vrata nizdol k počivališču.

SLOVO »LJUBLJ. SOKOLA«.

Ko je izvenela svečenkova pesem v gorko molitev »Requiescat in pace«, je stopil pred grobnico vhod podstarosta »Ljubljanskega Sokola« br. Bogomil Kajzelj in izrekel take zadnji pozdrav:

»Sokolstvo se poslavlja od svojega velikega brata — od enega največjih mož, kar jih je premozel slovenski narod! S težkim srcem se poslavlja od njega stari »Ljubljanski Sokol«, kateremu je blagopokojni starostval dolgo dobo desetih let.

Brat dr. Ivan Tavčar! Ko stojmo tu ob Tvojem preranem, odprtem grobu, predočujejo se nam v duhu vsi nešteti sokolski izleti in pohodi, na katere si nas tolikokrat povedel, osobito oni, na vroča obmejna tla, od koder pa smo se vsikdar vračali kot zmagovalci, v svesti si, da je storilo Sokolstvo zopet korak naprej.

Minulo je! — Ostali so samo spomini — spomini, krasni — nevenljivi!

Brat starosta! Zapustil si nas, duh Tvoj pa je ostal med nami! Sokoli, du ne zabimo nikdar! Slava Tvojemu spominu! Poslednji sokolski zdravje!

Glasno je zahteval govornik in ž njim vsa množica.

SLOVO DOMAČINOV.

Na to je govoril v imenu rojakov dr. Gregor Demšar, notar v Mokronogu.

Dragi rojaki Poljanci! Za ta prežgodnji grob, v katerem bo snival večno spanje naš oboževani dr. Ivan Tavčar, nas zaviđa ves narod in nas blagruje.

S čim pa se naj mi oddolžimo velikanu - rojaku za to, da smo se z njim ponašali pred celim svetom in se bomo ponašali? Kako se mu naj zahvalimo za veliko ljubezen sedaj, ko se vrača utruien domov, ko se vrača zmagovalit iz težkega življenjskega boja za pravico in resnico, iz težkega boja za svobodo jugoslovenskega naroda, — ko se vrača pod domači poljanski krov, v ta ljub mu kraj, kjer mu je skrbna kmetska mati prvič mehko postlala zibelko?

Obilen je naš dolg! Odplačevati ga hočemo, dasi ga mu odplačali ne bomo nikdar. Odplačevati z zvestobo — za zvestobo s tem, da mu sledimo na poti, ki jo je on pokazal, po poti resnice in pravice.

Rojaki, to svetišče čuvajmo kot zenico svojega očesa — potem bo dr. Tavčarjev duh, ki bo plaval za vedno nad to prelepo in prijazno dolinico, videč našo malo skrb, našo malo ljubezen, v vek trosil svojo blagoslov na rod poljanski.

Dobrodošel naš mili, naš dragi, stotisočera hvala za vso Tvojo ljubezen, predvsem pa stotisočera hvala, da si prišel počivat — domov. Hvala in slava Ti!

ZADNJI »TRIGLAVANSKI« POZDRAV.

V imenu akademskega društva »Triglava«, čegar častni član je bil pokojnik, je govoril predsednik g. Ervin Mejak, izvajajoč:

»Sladka je vsaka prava ljubezen ali najslajša, najsrečnejša je tista prva, ki vzbuja mlado ljubezen do domovine.« Tako je pisal v svojem delu »Mrtva srca« o ljubezni do domovine, ki si jo postavil nad vse dobre lastnosti, ki naj jih ima idealen človek. Ta ljubezen do domovine, do svojega naroda, do cele zemlje, na kateri biva majhen, a trden, vstrajen rod slovenske, te je vodila skozi celo Tvoje življenje in dala neizčrpljivo moč tvojemu skrajno nesebičnemu delu za narod. Na kulturnem, gospodarskem, socialnem in političnem polju si žel uspehe kot še dozdaj nobeden naših rojakov. Ni še minulo tri mesece, odkar smo stali »Triglavan« ob Tvoji holniški postelji, izročajo Ti častno diplomu k imenovanju častnim članom našega akademskega društva. S solzami v očeh svojih si se nam zahvaljeval za imenifikacijo, ki smo Ti jo priredili na predvečer tega dne. Segel si nam v roke, krčevito nam jih stisnil in dejal s slahotnim glasom: »Mladina je zadnja, ki se poslav-

lja od mene. Do solz ganjeni smo odhajali takrat, morali smo verjeti Tvoji besedi. Zbrala se je včeraj tri glavanska četa iz Zagreba, Dunaja in Ljubljane, zbrali so se Tvoji mladi prijatelji, kakor si nas sam nazival, da Te spremljamo k zadnjemu počitku, danes smo prišli tudi sem na Tvoje Visoko, da se poslovimo od Tebe in Ti ob Tvojem grobu obljubimo, da hočemo vsekdar in povsod posnemati Tvoj vrgled, vse svoje telesne in duševne moči posvetiti delu za naš narod in domovino, zakaj srečna bo naša domovina, dokler bomo delali zanjo v Tvojem duhu. V imenu Zveze akademskih društev »Triglav« Tui ključem poslednji skolski in triglavski »Zdravilo«

GOVOR DR. VODUŠKA.

Na to je govoril v imenu ožjih prijateljev g. dr. Konrad Vodušek. Izvajal je:

Tako so se torej odprla groba vrata. Zastaja mi beseda, ker preiskrena, ko naj v znamenju najvišjega spoštovanja zaključim se en pozdrav Tebi, predragi naš prijatelj, ob pragu svetlobe večnosti. Stojiš pred nami še v vsem svojem svitu. Ne, že stopaš pred božji stol ves v bajnem žaru, bleščeč se v širni slavi, zveličan v rajskolepem sijaju večnega življenja.

Mi pa zdihujemo v dolini solz, v tej tako objokani dolini, kjer je prišla in kjer naj konča sedaj stezica Tvojega življenja. Joče in vsa je zbegana ta dobra revica, ker jej neso k pogrebu najblajšega sina, kar jih je rodila, najboljšega, kar jih je vzgojila in poslala v burni svet.

Iz dolgega, trudov, zmag, trpljenja polnega pota in boja se vračaš zdaj v njeno prijazno naročje. In dobro njeno ljudstvo, domači hribi, logi, najdražji Tvoj prijatelj — pozdravljajo Te, ihteč prebridko in v neizmerni tugi. V njih objemu zasanaš večni sen ...

In vendar so najlepši, največjačnejši akordi, doneči iz vse te strašne žalosti, ki pretresa ljudsko dušo, da išče in išče blage utehe svoji najodkritostnejši udanosti in najčistejši ljubezni.

Ta lepa, zlahna rožica prave narodev ljubezni je kaj redka, ker brije povsod pri nas le viharjev jeznih sapa ostra. Tu pa v poljanskem svetu cvete od nekdaj že kaj rada, in Ti, predragi Kosmov doktor, si jej bil najboljši in najiskrenejši vrtnar.

Pa kaj! Ni danes li v teh hipih ta blažena dolina podoba cele naše domovine tu, in onstran sedanjih preozkih, ker nasilnih mej, te domovine, ki si jo, majhni, toda zdravi košček slovenske zemlje, nosil Ti v svojem srcu vse žive dni? Ne plavajo li danes od vseh strani, od bližnjih in od daljnih krajev, bridke, žalne misli vseh poštenih Slovencev — semkaj nad to livado, kjer Ti je smrtni angel odkazal tih kotiček miru in najslajšega pokoja? Ob težkem, neumljenem udarcu neizprosne usode, bridke Tvoje smrti, zazdihnila je v obupni žalosti vsa domovina in vsaka naša duša.

In kako gniljivo, kako lepo Te sprejema sedaj iz naših src in rok domača ta zemljica! In kako nežno Te misli in hoče čuvati v Tvojem lahnem spanju, počitku od življenja tugi in pezel! Ah, kako sladko boš sanjal naposled tu v tem krasno zelenem logu! In kako ljubko Ti bo šumljala in Te dan na dan tolažila Tvoja zvesta prijateljica, ta bistra vodica, s svojim rahlim, nežnim žuborenjem!

Mi pa odhajamo na pot, na daljno pot, izpred Tvojega grobnega domovja. In vendar nam ostane za vedno najlepše, blaženo svetišče iskrenega domoljublja in žarišče domovinske ljubavi, — pravi deliški hram ob vseh bodočih hudih urah političnega našega življenja! Saj v Tvojih pisanjih, v Tvojih naukih se bere prava slovenska zavest, pristna poštenost in srčni pogum, ščimur si v težkih in najtežjih časih, ko so pri nas gospodarili še razni Atile in Tesli, branil s trezno prevdarnostjo najsvetlejšo slovenske naše svetlinje, ki nam, ohranjene sedaj v naši lastni, še mladi državi, žarilo in se blestijo vedno lepše in lepše.

In kakor si svojemu narodu kot najskrivnostnejši pripovedovalec napisal v večni dar prelepe povesti, tako si skoro ves čas svojega političnega delovanja za prid in blagor svoje očetnjave pisal tudi v svoj lastni politični dnevnik vse, kar Ti je bilo na srcu in v bistrih Tvojih mislih. In ta Tvoj list in dnevnik najlepšega imena, ta »Slovenski Narod« Tvoj ostane kakor odprta knjiga, kjer Ti je Tvoje, včasih zelo ostro pero napisalo najlepšo zgodovino Tvoje politične osebnosti, delavnosti, srčnosti, zgodovino vseh Tvojih uspehov, blagoslovov slovenski napredek. V tej knjigi Tvojega junaškega življenja hočemo nadaljevati Tvoje delo, po Tvojih naukih hočemo živeti svoje nadaljnje politično življenje. Vsemu našemu stremljenju pa ostane nedosežen vzor prav Ti, blagi mož-skala, ob kateri se je razbilo vse in vsako valovje sovražnih sil in časovnih neviht. Tako naj tudi vse prihodnje dni in čase vlada med nami Tvoj duh, Tvoja zvezda naj nam sveti in spremlja naj nas očetovski Tvoj blagoslov!

Težka, vedno težja nam bo ta od Tebe sporočena in izročena naloga. Toda storiti smo dolžni, kar sploh moremo s svojimi močmi, slabimi brez Tebe in Tvoje pomoči. Pri tem težkem, poštenem in potrebnem delu pa nam ostanejo za vedno uprte naše oči v Tvoj veličastni vzgled, uprte na Te, na Tvoje zapovedi, ki so in ostanejo najlepši biseri vsakemu navdušenemu in možatemu Slovincu. K Tvojim zvišenim ciljem in vzorom nas vodi naša težka pot!

POSLOVILLO »JADRANA«.

V imenu Jug. napr. akad. društva »Jadrana« je poslovil phil. Ivan Kolar:

Med zadnjimi se poslavlja Tvoja omladina, ki raste v onih vrstah, iz kojih si izšel Ti, naš starešina in častni član! To so vrste dunajske akademične »Slovenije« in njenega dediča »Jadrana«, ene vrste, kjer si začel razvijati leta 1871. svojo bogato dušo kot 20letni mladenič in odhitel iz njih v prvo črto narodno prosvetnih in političnih borcev, t'a, kanior ne seže več nebrzdana misel mladine, ki ne prizna kompromisa življenja dela in ustvarjanja, ampak grabi za svetlo zvezdo, hoteč obvladati ves svet, pozablajoč tal pod seboj! A naš si tudi v teh vrstah, naša je tista neupognjena samozavest, ki si jo nosil v sebi poln ponosa gorenjskega fanta, ki kliče na korajžjo!

Naša je ona šegava nagašnost, s kojo si dramil malodušnost vrst, ki so stale za širokimi Tvoimi pleči, naša je ona bistroumna drznost, s kojo si stal sredi ognja kot parlamentarec med narodom, ki je terjal pravice, in med sovražnikom, ki je skušal potepati prirodno pravo rodu Tvoje in naše zemlje.

Naša je ona svetla podoba, ki si jo nosil globoko v prsih skrito skozi vrste nepoštenih, zavratnih sovražnikov, da si jo neraneno poklonil novemu rodu, ko, bogato dedščino, sam pa pokojno ležeš k počitku!

Ves se naš, častni starešina! In ta omladina Te prosi ob grobu, naj ji blagoslovi Tvoj veliki dnh pota, ki so ji odločena, da izide iz njih častno in plodonosno kot si izšel Ti, naš starešina!

In to zlato solnce, ki poljublja Tvoj novi dom pod snežno grudo, naj sije vedno tako prijazno v polju svobode, kakor sije danes Tebi, želeč Ti sladki pokoji!

Blagoslovi vrste »Slovenske«, ki si jih oral pred 50 leti, in blagoslovi prebrane brazde nove omladine »Jadranašev«, kakor daj svoj blagoslov vsemu rodu, ki raste na Tvoji niivi!

Starešina omladine, starešina naroda, slava Tebi!

NAJ ZAPOJE SE ENKRAT LOVSKI ROG ...

Pod vodstvom učitelja Zahrastrika so nato Sokoli-pecvi ob veliki tišini vnovič zapeli žalostnik. Predsednik »Lovskega društva« dr. Lovrenčič je potem izrekel zadnji lovski pozdrav.

Predragi lovski tovariši!

Proslavljali so Te, poslavljali so se, in sedaj prihajamo še mi — lovci. Srce drhti, oko rosi, in roka, ki Ti jo prožimo v slovo, se nam trese. Težko se nam je ločiti od Tebe, našega najboljšega najboljših.

Vajeni smo sicer smrti, jekleni so naši živi, vendar nas ta mrtvaška »halala«, ki Ti ga je zatrobila tromba večnega Sodnika, pretresa do mozga.

Tovariši! Ti odhajaš! Vračaš se k svojim Wulffingom in Khallanom, da jim poročaš, kako si Ti gospodariš na Visokem; h kanoniku Amandu te vodi pot, da mu pričaš, kako si Ti lovil po njegovih Zali.

Ne zastavljamo Ti poti, ker je zastaviti ne moremo in ker od Prešerna vemo: »da ni nesrečen, ki v grobu leži.«

Predragi tovariši!

Ljubili smo Te in ljubil si nas; pri srčno, odkrito kakor se ljubi samo zelena bratovščina med seboj. Ne žale misli v srcu, ne žal besede v ustnih!

Življenja Tvojega široka cesta peljala Te je skoz trnje in skoz cvetje. Mnogo Ti je zraslo trnja v življenju, toda ne na lovskih poljanah, na lovskih livadah Ti je vedno le kiilo — pisano cvetje. Priznal si sam, da najslajše ure so Ti bile ure neskaljenega lovskega veselja.

Naši temni, širni gozdovi in naši jasni lovski rogovi so bili oni nevsahljivi vir, iz katerega je črpal Tvoj pisateljski genij vedno novih, večno lepih idej.

Ponosni smo na to dejstvo, prijatelji, ponosni, da so se Tvoja velika dela osnovala zunaj v naravi, da so se porajali posamezni prizori v Tvoji pesniški duši baš ob turobnih zvokih lovskega roga, ki si ga tako rad poslušal.

Ta ponos je pa tudi edina kaplja tolažbe v tej grenki uri, ko se poslavljamo od Tebe, prijatelji!

Zato naj pa še enkrat zapoje lovski rog, odmeva naj širom Poljanske doline, od sv. Volbenka do vrh častiljivega Blegaša, Tvojega sta-

rega ljubljena, da bode pomnil poljanski rod, kako je odhajal zadnji gospod Visoški v večna lovišča, da bodo znale gore in vrhovi: »quomodo moritur iustus!«

Jaz pa, predragi tovariši, polagam po starem lovskemu običaju zeleno vejico na Tvoj grob, kot zadnji — lovski pozdrav!

Pri besedah, »naj še enkrat zapoje lovski rog«, je turobno zadonela iz gozda lovška fanfara, mehki, melanholični akordi so se razlegali daleč naokrog in segali globoko v srce. V istem hipu so se oglasili tudi zvonovi z onkraj reke od Sv. Volbenka ter združili z akordi lovskega roga v očarujočo, pretresljivo simfonijo. Bil je to nepopisen trenutek: vse je ihtelo, niti eno oko ni ostalo suho.

Ko pa je dr. Lovrenčič končal svoj govor, spusti v grob zeleno jelkino vejico, ki jo je poljubil, so zagrmle tri salve iz lovskih pušk, ki jih je oddalo 16 domačih lovcev pod poveljstvom davčnega upravitelja iz Skofje Loke Frana Adamiča. Na lovski rog je trobil logar Ant. Kraševac z Vrhnike, na oni rog, ki ga je pokojnik tako rad nosil na svojih lovih v Rakitni in na Raskovcu.

Ko so še pod vodstvom učitelja Zahrastrnika pevci zapeli žalostnik, so se zaprla groba vrata in pepel Visoškega gospoda je sprejela za večno vase mati zemlja — rodna gruda.

In takrat se je skrillo solnce za oblake in nad Poljansko dolino je zopet legla megla.

Mariborsko pismo.

22. svečana 1923.

Prva etapa volilne borbe je brez posebnih viharjev srečno za nami, imamo nič manj kot 11 volilnih skrinjic. Kdor se spomni, kako težko so že pri zadnjih volitvah roke segle samo v 7 volilnih skrinjic, si lahko predstavlja, kako še težje bo poseganje kar po 11.

Prave volilne borbe v mestu samem sedaj še ni bilo, namreč ne v tistem razvidnem značaju, kakor smo jo doživeli pri volitvah v konstituanto. Vsaka stranka je delal kolikor toliko intenzivno na znotraj, skrivaje svoje operacije napram nasprotnikom. In sicer je bilo to skrivanje tako spretno, da je marsikoga presenetilo, ko se je doznalo za tako častno število volilnih skrinjic. Pač pa se je volilna borba po vseh operacijah iznesla iz mesta na deželo, kjer je prišlo med konservativnimi in naprednimi strankami tudi do osebnih spopadov. V Mariboru samem nismo imeli niti pravega volilnega shoda. Vse delo je bilo obrnjeno na sestavo kandidatnih list. To delo je bilo v zadnjem času posebno oteženo zbog nastopa in razvoja radikalne stranke, ker se danes ni moglo vedeti, kdo dosedanjih pristašev raznih drugih strank se priklasi jutri kot nov pristaš radikalne stranke. Prvi volilni shod je otvorila dr. Koroščeva stranka snoči v Gambirnovi dvorani. Vsi deli gozorni od strani Orjuna se je splošno mislilo, da ne pride do shoda, ali pa, da pride na shodu do hudega posebnega boja in tudi pboja. Zato je SLS pravčasno prestrela za varnost tudi svojo Orjuno. No, shod se je vršil vključ vsem grožnjam v slovesno mirno, le ko se je dr. Korošec dotaknil naših fašistov in jim očital, da so hlapi veselstva, so se oglasili protestni klici, ki so pa končali s tem, da so dotične odstranili. Shod je bil izredno dobro obiskan, ker so tudi nasprotniki hoteli slišati govor dr. Korošča. Shodu je predsedoval prof. Veseljak. Dr. Korošec je govoril stvarno in mirno, ter obnovil že znani strankin program. Niegov klic: Slovinci se ne bomo nikdar ne po hrvatili, ne pošlihi, le vzhodni odobravanje. Ostrfe se je govornik obrnil proti našim fašistom, katerim je očital, da niso nič drugega kakor hlapi veselstva in v Mariboru še posebno v rokah demokratske stranke. A to vlada sama ne more ali noče ščititi osebnih varnosti in zasebnosti, si bodo pomagali sami. Zadržan je tudi njegov poziv na svoje pristaše, češ da naj ne agitirajo samo med stranko samo, ampak tudi pri vseh nasprotnih strankah kajti, je pripomnil, mnogo jih je, ki pravi »teh prekleth fariev in črnih hudic« nočemo, nač pa hočemo avtonomijo, katero oni hočejo.

Za dr. Korošcem je govoril Zebot, ki je bil v svojih izjavah jako kratak in je naglašal, da je to prva parada, druga pa bo 18. marca. Lansko leto je bil na volilni skrinjici rdeč križ, letos pa je jugoslovenski križ križ avtonomije. Končno je predsednik Veseljak predlagal, da se izreče zapuščina dr. Korošcu in da se obsoja »Orjunski« napad na Cirilovo tiskarno.

Za SLS prihaja v javnost tudi druge stranke n. pr. v soboto 24 shod pridržanih slojev, na katerem poroča kandidat Rebek, ob istem času se vrši shod uradnikov, na katerem govori kandidat Mravljak. Za nedeljo je pa po vseh večjih okrajih vse polno volilnih shodov.

Podraženi najpotrebnejši živi gre svoje pot na višino napred, da ne čuditi, da se najbolj prizadeji sloji drže apatično političnega boja, zlasti ker vidijo, da se za podraževanje ne zanima posebno nobena stranka. Tako bo na primer dr. Koroščevi stranki v Mariboru zelo škodovalo, da šteje v svoje vrste skoro vse mariborske mesarje, proti katerim se iz taktičnih ozirov ne upajo nastopiti, čeprav je to svoj čas v mestnem občinskem svetu kategorično zahteval odločen čin te stranke. Položaj je postal brezupen. Ako bi poleg že 11 obstoječih strank prišla še 12, ki bi šla odločno v boj proti draginji in pomanjkanju stanovanj, bi taka stranka na dan volitev dobila v mošm največ glasov.

Podraženi najpotrebnejši živi gre svoje pot na višino napred, da ne čuditi, da se najbolj prizadeji sloji drže apatično političnega boja, zlasti ker vidijo, da se za podraževanje ne zanima posebno nobena stranka. Tako bo na primer dr. Koroščevi stranki v Mariboru zelo škodovalo, da šteje v svoje vrste skoro vse mariborske mesarje, proti katerim se iz taktičnih ozirov ne upajo nastopiti, čeprav je to svoj čas v mestnem občinskem svetu kategorično zahteval odločen čin te stranke. Položaj je postal brezupen. Ako bi poleg že 11 obstoječih strank prišla še 12, ki bi šla odločno v boj proti draginji in pomanjkanju stanovanj, bi taka stranka na dan volitev dobila v mošm največ glasov.

Za SLS prihaja v javnost tudi druge stranke n. pr. v soboto 24 shod pridržanih slojev, na katerem poroča kandidat Rebek, ob istem času se vrši shod uradnikov, na katerem govori kandidat Mravljak. Za nedeljo je pa po vseh večjih okrajih vse polno volilnih shodov.

Podraženi najpotrebnejši živi gre svoje pot na višino napred, da ne čuditi, da se najbolj prizadeji sloji drže apatično političnega boja, zlasti ker vidijo, da se za podraževanje ne zanima posebno nobena stranka. Tako bo na primer dr. Koroščevi stranki v Mariboru zelo škodovalo, da šteje v svoje vrste skoro vse mariborske mesarje, proti katerim se iz taktičnih ozirov ne upajo nastopiti, čeprav je to svoj čas v mestnem občinskem svetu kategorično zahteval odločen čin te stranke. Položaj je postal brezupen. Ako bi poleg že 11 obstoječih strank prišla še 12, ki bi šla odločno v boj proti draginji in pomanjkanju stanovanj, bi taka stranka na dan volitev dobila v mošm največ glasov.

Pred podpisom gospodarsko-političnega sporazuma z Avstrijo.

USODEPOLNI TRENUTEK ZA KOROŠKE SLOVENCE. — V VSEH GLAVNIH VPRAŠANJH DOSEŽEN SPORAZUM. — SLOVENIJA IN NEKATERA GOSPODARSKA VPRAŠANJA. — ODSTRANITEV SEKVESTROV. — VRNITEV LIKVIDIRANIH IN PRODANIH IMETIJ?

— Beograd, 24. februarja. (Izv.)

Včerašnji dan konference je bil najvažnejši, ker je bil posvečen detajlnim razgovorom in posvetovanjem strokovnjakov in obeh delegacij. V vseh vprašanih so bile izmenjane misli in precizirana stališča avstrijske delegacije, odnosno naše vlade. Današnja dopoldanska seja konference ima bolj formalen značaj. Plenum konference di danes dopoldne samo definitivno obliko gospodarsko-političnemu sporazumu med našo kraljevino in Avstrijo. Na današnji seji podpišejo zastopniki obeh držav zadnje pogodbe.

— Beograd, 24. februarja. (Izv.) Zaradi mnogo- in raznovrstnega materiala se je konferenca včeraj razdelila na štiri sekcije, in sicer:

1. v politično, 2. v pravno, 3. v gospodarsko in 4. v prometno-carinsko sekcijo. Vse te sekcije so se včeraj ves dan imele daljše seje, na katerih so razmatrivali in razpravljale o nim določenih vprašanih.

I. Politična sekcija. V to sekcijo so bili delegirani od naše strani zunanji minister dr. Ninčič, minister pravde dr. Laza Marković, poslanik Tihomir Popović in od avstrijske strani kancelar dr. Seipel in zunanji minister dr. Alfred Grünberger.

Ta sekcija je v glavnem razmatrivala vprašanje sekvestrov oziroma njih odstranitev. To vprašanje tangira tako naše podanike kakor tudi avstrijske državljane. Dosežen je popoln sporazum. Medsebojno se sekvestri dvignejo in da sekvestrirano premoženje oziroma posestvo lastnikom popolnoma na svobodno razpolago. Ta sporazum je obljestranski.

II. Gospodarska sekcija. V to sekcijo so bili delegirani načelnik ministrstva trgovine Kosta Todorović, načelnik ministrstva poljedelstva Radoslaviev in minister saobračaja Velizar Janković, od avstrijske delegacije zunanji minister dr. Grünberger in sekcijski šef dr. Peter. Ta sekcija je imela daljšo sejo dopoldne in popoldne. Obravnavala je izključno načrt definitivne trgovinske pogodbe med obema državama. V načelu je bil načrt sprejet. Trgovinska pogaianja za pogodbo pa se imajo postaviti na podlagi tarifnega sistema. Naša delegacija je izrazila pripravljenost, da se v trgovinsko pogodbo stavi za uvoz nekaterih avstrijskih predmetov, osobito tekstilnega in železnega blaga, minimalni tarifi namesto dosedanjih maksimalnih.

III. Pravna sekcija. Razprav te sekcije so se udeležili od naše strani univ. profesor dr. Arangielović kot predsednik, in ta inika zunanega ministra Wigele in Subotić. Od avstrijske delegacije ležarjski svetnik dr. Wildner in sek. šif dr. Peter. Sekcija je vodila razprave o vprašanih imovinskopravnega značaja. V razpravo so prišla vsa sporna vprašanja, pred vsem vprašanje povračila odškodnine za likvidirana, pod sekvestrom stoječa premoženja. V glavnem je tu šlo tudi za odškodnino, ki jo zahtevajo radgonske opake in radgonska občina.

IV. Prometno-carinska sekcija pod predsedstvom Vase Lazarevića, načelnika v ministrstvu zunanjih zadev. Razprav v tej sekciji so se udeležili načelnik v ministrstvu saobračaja Derocco in šef generalne direkcije državne carine Fotić, od naše strani, od avstrijske pa dr. Wildner in dr. Lukas. Ta sekcija je razpravljala vsa vprašanja, zadevajoča vzpostavitev normalnega prometa med obema državama oziroma način, kako in s kakimi sredstvi odstraniti sedanje nedostatke. Sekcija je imela dopoldne in popoldne svoje seje, a je med prvimi svoje naloge končala. V glavnem gre za ureditev obmejnega prometa, za ureditev tranzito - prometa, za brzo prometno službo, za carinsko kontrolo v potniških vlakih in za formalno ureditev pri postopanju in izdavanju potniških vizumov. V načelu je bil dosežen popoln sporazum. Gre predvsem za formalne olajšave, da bi se tako vpostavil popoln normalni predvojni promet med obema državama. Avstrijska delegacija je v tej sekciji predlagala, da bi se sprejele resolucije, sprejete na mednarodni prometni konferenci v Gradcu, kateri konferenci je naš delegat prisostoval le kot opazovalec in je nje sklepe odposlal vladi le ad referendum. Naša vlada pa resoluciji graške konferen-

ce ne more v vseh podrobnostih sprejeti. Na popoldanski seji je bil v vseh gor omenjenih vprašanih dosežen sporazum. Olajšan bo obmejni promet in izdane bodo naredbe glede olajšave potniških vizumov. Specijelno avstrijsko zahtevo, da bi se dale avstrijskim mejašem, ki imajo gotove nepremičnine na našem ozemlju, še Specijelne olajšave v oziiru vsakovrstnega prometa, pa je naša delegacija zavrnila.

— Beograd, 24. februarja. (Izv.) Vse sekcije so včeraj ob 12.30 prekinile razpravo. V kabinetu ministra zunanjih

zadev so se nato dali fotografirati kancelar dr. Seipel, zunanji minister dr. Grünberger in zunanji minister dr. Ninčič. Pred poslopjem zunanjega ministra pa so fotografi slikali vse člane obeh delegacij. Sledil je nato skupen obed v dvorani »Srpskega kralja«. Na obedu so se izrekle zdravice, bili so prijateljski in kolegialni razgovori. Obed je trajal do 15. Ob 16. pa so sekcije zopet nadaljevale svoje delo.

— Beograd, 24. februarja. (Izv.) V ministrstvu zunanjih zadev so vse štiri sekcije popoldne nadaljevale posvetovanja in razgovore. Prva je končala svoje delo prometno-carinska sekcija. Ob 18. zvečer pa so vse sekcije končale posvetovanja. Sledila je nato plenarna seja konference, na kateri so se kratko reasumirali rezultati posvetovanj v sekcijah in razmatrivali zadevni predlogi odnosno sklepi posamnih sekcij. Plenarna konferenca je trajala do 19.30. Na to je bila zaključena. Po končani konferenci je kancelar dr. Seipel izjavil zastopnikom tiska, da so se vršili vsi pogovori, vsa posvetovanja v popolnoma prijeteljskem tonu in v prav povoljni rezultati, in da bodo sklepi glede rešitve tekočih vprašanj danes dopoldne dobili definitivno formalno obliko in da bodo konvencije gospodarsko političnega sporazuma tekoma današnje dopoldneva podpisane od zastopnikov obeh držav. Današnja dopoldanska konferenca ima samo še formalni značaj.

ODHOD AVSTRIJSKE DELEGACIJE.

— Beograd, 24. februarja. (Izv.) Z ozirom na to, da bodo danes dopoldne pogajanja z avstrijsko delegacijo definitivno in formalno zaključena, je povzval kancelar dr. Seipel zastopnike časopisja na konferenco, ki je določena za 17. uro. Danes popoldne je še skupen obed obeh delegacij in je pričakovati, da ob 19. z večernim brzovlakom avstrijska delegacija odpotuje.

VSEBINA ŠTIRIH GLAVNIH KONVENCIJ.

— Beograd, 24. februarja. (Izv.) Po končanih sejah posamnih sekcij je bila plenarna seja konference. V glavnem je dosežen popoln sporazum glede vprašanj odstranitve sekvestrov in vseh vprašanj, ki spadajo po svoji materialni vsebini v resort ministrstva pravde. Sestavijo se štiri glavne konvencije gospodarsko - političnega sporazuma. Te konvencije so:

I. Konvencija o sekvestrih. Ta konvencija določa odstranitev sekvestra nad premoženjem in posesti avstrijskih državljanov na našem ozemlju in obratno odstranitev sekvestrov nad premoženjem jugoslovenskih državljanov v Avstriji. Odstranitev je obojestranska in je določeno, da se pravno priznava lastnikom popolno razpolaganje s svojo imovino. V tej konvenciji gre tudi za vse deponirane, pod sekvestrom se nahajajoče vrednostne papirje, depoje, kakor tudi za nepremičnine. Konvencija določa v tem oziiru, da se imajo vrednostni papirji, depoji in drugo imetje prenesti iz ene države v drugo brez vsake carine in brez vsakega plačila zadenih pristojbin in taks, določenih za prenos take imovine iz ene države v drugo.

Dalje je sporazumno rešeno, da se vse preostale obveznice predvojnih dolgov, ki jih je hotela avstrijska vlada zigosati s svojim lastnim žigom, a so bile deponirane in so last naših državljanov, prenesejo in izročijo direkiji državnih dolgov v Beogradu v svrhu zigosanja od strani naše vlade. O tem vprašanju je bila v sekciji zelo dolga debata. Končno je bilo sporazumno sklenjeno, da se te obveznice v višini 68 milijonov predvojnih avstrijskih kron imajo izročiti naši državi.

Za tem je bilo načeto vprašanje odškodnine, ki jo zahtevajo lastniki sekvestriranih imetij. Razvila se je daljša debata in je bil dosežen sporazum, da se niti od ene niti od druge strani to vprašanje ne razmatriva. Dalje pa je bil sprejet v sekciji predlog, da se prizna odškodovanim sekvestrirancem pravica, da sodnim putem zahtevajo odškodnino za škodo, povzročeno potom sekvestrov, toda le oni sekvestri, za katere velja, da so spadali pod sekvest v smislu santgermske mirovne pogodbe.

Minister pravde je končno zahteval sprejem klavzule glede roka 15 dni. V tem roku naj bi se zainteresirani pridobitni krogi jasno izrazili glede relacije. Minister pravde je dalje predlagal klavzulo glede tirjatve in sprejema dolgov, izvirajočih iz lombardnih poslov, sklenjenih na podlagi obveznic avstrijske vojnega posojila. Znano je, da so naši državljani, stanujoči onkraj Save in Donave, podpisovali avstrijska vojna posojila in obveznice teh posojil lombardirali pri raznih bankah, večinoma na Dunaju, za katere dolg oziroma ob-

veznice je treba dočeti relacijo. V novi konvenciji je določen sporazum na ta način, da ima zalagatelj plačati za 100 av. kron, podpisanih pred prevratom, 100 sedanjih avstrijskih kron.

II. KONVENCIJA O PREDVOJNIH TERJATVAH.

Ta konvencija ureja vprašanje glede dolgov, oziroma terjatev avstrijskih in jugoslovenskih državljanov, ki izvirajo iz dobe pred prevratom in se glase na avstrijske kron.

Glede relacije so obstojale difference. V Ljubljano je bil poslan brzojavno poziv, da se zastopniki gospodarskih, trgovskih, industrijskih in obrtnih krogov Slovenije striktno izjavijo in da dopolnijo v najkrajšem času precizirano mnenje. Minister pravde je zahteval odgovor pridobitnih krogov Slovenije. Iz Ljubljane pa je došel zelo nejasen odgovor, ki pravi samo, da se ima to vprašanje rešiti, da naj se sprejme primeren ključ, ni pa podal nikakega jasnega stališča. Minister pravde je tolmačil odgovor slovenskih pridobitnih krogov tako, da Slovenija zvrta vso odgovornost za rešitev tega vprašanja na kraljevo vlogo. Med avstrijsko delegacijo in vlado se je dosegel sporazum, da se v konvencijo sprejme relacija 100 aK proti 32 jK, odnosno 8 Din.

Glede relacije pa je z ozirom na to, da so tangirani tudi interesi privatnikov, pristavljena klavzula, da je treba za to relacijo odobrenja narodne skupščine in da se ima konvencija predložiti radi tega parlamentu.

III. KONVENCIJA O BOSANSKO-HERCEGOVINSKIH PODJETJIH.

Sporazumno je določeno: Naša vlada prevzame v svojo last delnice vseh od avstrijskega kapitala ustanovljenih podjetij v Bosni in Hercegovini. Naša vlada prevzame 28.000 delnic Steinbeisovega podjetja. 2340 delnic podjetja v Zenici, 4300 delnic sladkorne tovarne v Usori, 1500 delnic železne tovarne v Varešu in 150 delnic rudnika »Bosnia«. Vse te delnice se nahajajo sedaj v rokah avstrijske vlade.

Avstrijska vlada se dalje obvezuje, da izroči poslopije našega poslastništva na Dunaju naši državi v popolno last, na drugi strani pa naša vlada odstopa v nepreklicno last in razpolaganje avstrijski vladi 16 milijonov papirnatih mark, deponiranih pri Avstro - ogrski banki na račun naše vlade.

Konvencija sporazumno določa, da če odstopi avstrijska vlada vse gore navedene delnice naše vladi proti odškodnini v znesku 10 milijonov dinarjev, katere svota se ima procentuelno razdeliti na posamna omenjena podjetja. Znesek se ima takoj izplačati.

IV. KONVENCIJA O PRENOSU SEDEŽA RAZNIH INDUSTRIJSKIH DRUŽB.

Ta konvencija določa sporazumno, da se imajo industrijska podjetja in družbe, ki imajo svoj sedež na Dunaju, a obrat v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, preseliti v našo državo. Določeno je, da se imajo te družbe preseliti v roku šestih mesecev in da povodom preselitve, odnosno prenosa svojega premoženja ne plačajo nikakih pristojbin.

Vprašanje koroških Slovencev.

PRAZNE OBLJUBE.

— Beograd, 24. febr. (Izv.) Politični in merodajni krogi so postali zelo pozorni na zadnji članek »Slov. Naroda« »Caveant consules«. Članek je vzbudil splošno pozornost a tudi zelo trpke komentarje. Splošno ugotavljajo, da se za koroške Slovence vlada posebno ne ogreva, da Slovence zastopajoči faktorji niso vporabili vsega vpliva pri vladi, da bi prišlo to vprašanje na program konference za avstrijsko delegacijo. Zelo je čudno tudi, da današnji beogradski listi absolutno ničesar ne omenjajo o okolnosti, da bi bil na včerajšnji seji politične sekcije zunanji minister dr. Ninčić sprožil vprašanje koroških Slovencev.

Današnja »Pravda«, komentirajoč gorenji članek »Slov. Naroda«, konstatira, da se vlada premalo zavzema za koroške Slovence. V članku »Koroška in naša vlada« pravi: »Politični krogi so bili zelo iznenadeni in presenečeni, da naša vlada ni niti v dolgem kompleksu vprašanj, ki jih ima obravnavati z avstrijsko delegacijo, stavila vprašanje bratov Slovencev na avstrijskem Koroškem. Članek zahteva, da se vlada z vso odločnostjo zavzame za nacionalne, kulturne in politične pravice koroških Slovencev.

— Beograd, 24. febr. (Izv.) Današnja policijozna »Samouprava« priobčuje kratko izjavo avstrijskega kancelarja dr. Seipela o položaju Slovencev na Koroškem. Dr. Seipel izjavlja: Moram naglašati, da se avstrijski zakon na naše nacionalne manjšine v vseh pravicah nanašajo in vporabljajo v kulturnem in političnem oziru ravnotako, kakor na one državljane, ki nemški govore. Prihajale so pritožbe, da se slovenski manjšini krati pravice na šolskem polju. Vlada je vsak slučaj preiskala in vpoštevata

pritožbo ter dala zadoščenje. Tako se bo postopalo v bodoče ne samo glede Slovencev, ampak tudi glede Hrvatov na Burškem, ki so pripadli pod avstrijsko republiko.

— Zagreb, 24. febr. (Izv.) Listi poročajo iz Beograda, da je na včerajšnji seji politične sekcije zunanji minister dr. Ninčić predložil kancelarju dr. Seiplu in zunanjemu ministru dr. Grünbergerju obširno poročilo o položaju koroških Slovencev. Poročilo posebno obravnava šolsko vprašanje. Poročilo so dodali tudi statistični podatki. Poročilo ugotavlja dalje, da je na Koroškem veliko manj narodnih šol za Slovence, kakor pa za nemško manjšino na našem ozemlju. Naša vlada je razmeroma številno več šol ustanovila za Nemce v Sloveniji, kakor pa Avstrija za koroške Slovence.

Kancelar dr. Seipel je na to poročilo odgovoril, da avstrijska vlada želi vpoštevati vsako utemeljeno pritožbo Slovencev, obenem pa je izjavil, da je dobil od strani avstrijskega ministra prosvete vse drugačne statistične podatke, kakor jih ima naša država na razpolago.

Kancelar dr. Seipel je obljubil, da bo takoj na eni prihodnjih sej ministrskega sveta na Dunaju sprožil vprašanje slovenskih šol na Koroškem.

Politične vesti.

— Še ena nepotrjena kandidatska lista. Kakor nam poročajo, ni sodišče potrdilo tudi kandidatske liste, ki jo je vložila Bernotova skupina socijalnodemokratske stranke. Vzrok nepotrditve je, da so med predlagatelji podpisane osebe, ki nimajo volilne pravice.

— Komunisti na agitaciji. V Beogradu je bil aretiran geometer Milan Marinković v trenutku, ko je preko filijale »Wiener Bank-Vereina« dvignil 49.000 dinarjev, ki mu jih je poslal komunistični agitator Mili Mitkić z Dunaja. Policija je ugotovila, da je Marinković pred kratkim prejel 71.000 dinarjev. Aretirani pravil, da mu je te denarje poslal neki Mitkić iz Švice, kot dobiček od kupčije z živino, a se je medtem ugotovilo, da je pošiljal Mitkić denar v svrhu financiranja komunistične stranke pred volitvami.

— Reško vprašanje. »Primorski Novi list« piše v članku »Paritetna komisija za rešenje reškega vprašanja«: Položaj naših delegatov ni enakopraven s položajem italijanskih. Oni so v posesti Reke in tako nas postavljajo nekako pred »fait accompli« in mi moramo s tem računati. Ko imamo to pred očmi, je upravičena naša skepsa, s katero gledamo na delo paritetne komisije. Bojimo se, da bomo tudi tukaj izigrani, kakor smo bili izigrani v Rapallu in še bolj v Santi Margheriti. Pri tem nam je v tolažbo samo to, da imamo tudi mi v svoji roki močno orožje, s katerim lahko paraliziramo italijanske zahteve. To je vprašanje prometa in naše tarifne politike. S tem orožjem lahko operiramo proti nadaljnjemu podcenjevanju z italijanske strani. Reka brez Jugoslavije ne more živeti. Ona mora propasti brez naše trgovine. To potrjujejo najbolj zadnja štiri leta. Reka je za danes uničena in od popolne katastrofe jo lahko reši samo Jugoslavija. Italija jeji tudi z najboljšo voljo ne more pomagati. Ona je potrosila stotine milijonov za Reko, pa lahko potrosi še koliko stotin milijonov, ali s tem ne reši Reke pred propadom. Ta denar je takorekč proč vržen, od njega nima mesto nikake koristi. Poskušalo se je tudi z raznimi »provedimentii«, toda vsi ti »provedimenti« so bili brez vsakega trajnega in realnega uspeha. To so bila paljativna sredstva. Reka pa potrebuje radikalnega zdravlja, da si opomore. Ako Jugoslavija vzpostavi in bo nato obdržala svoj promet z Reko, se bo Reka dvignila in znova bo cvetela. To je dejstvo, vse drugo pa so gole fraze in deklaracije za kako histerično žensko ali kakega špekulanta, toda nikakor ne za trezne in realne ljudi. To danes priznava in dobro ve in še bolj občuti tudi naizgriženejši Rečan. Vprašanje je, ali se bodo znali in hoteli naši delegati poslužiti tega orožja.

— Nagovor kardinala-dekana Vannutellija, s katerim je 21. t. m. nagovoril ob priliki poroke fašista Finzija v privatni kapeli v Rimu min. predsednika Mussolinija, se mnogo razmotriva po vsem italijanskem in tudi inozemskem časopisju. Kardinal Vannutelli se je s tem vatikanskim činom podal na politično polje in sicer v povsem novem smislu. Zanimivo je pri tem katoliško-cerkvenem činu zlasti dejstvo, da je kardinal proslavljaj Mussolinija kot odrešenika italijanskega naroda. Še bolj pa utegne zanimati zlasti naše katoliške kroge drugo dejstvo, da je namreč načelnik kardinalskega kolegija prvič direktno nagovoril šefa italijanske vlade. Tudi ta nagovor je zelo značilen za najnovejši kurz vatikanske politike, ki postaja čimdalje bolj nacionalna in se, kakor vidimo, že povsem izločevati z italijanskim fašizmom, največjim našim sovražnikom. Ali se nam bodo mogoče sedaj odprle naše — zamaknjene oči?

Gospodarstvo.

BILANČNO STANJE NARODNE BANKE dne 15. februarja 1923.

Aktiva	
1. Kovinska podloga	345.873.006,46 D
2. Dana posojila	1.556.085.950,71 »
3. Prejemki od države	4511.869.615,65 »
4. Vrednost državnih zastavnih domen	2.138.377.163,00 »
5. Saldo raz. računov	39.363.727,63 »
Skupaj	8.591.569.463,45 D

Pasiva	
1. Vplačana glavica	18.487.300,00 D
2. Reverzni fond	4.949.534,29 »
3. Novčanice v obtoku	5.287.278.870,00 »
4. Razne obveznosti	1.142.476.596,16 »
5. Terjatve od države	2.138.377.163,— »
Skupaj	8.591.569.463,45 D

Obtok papirnatega denarja v zadnjem deceniju se je zmanjšal za 14.417.560 Din. Obrestna mera pri bančnem eskomptu znaša 6%, posojilna obrestna mera na depozito 7%.

— Z Prihodnih živinski in kramarski sejem v Celju se vrši v soboto dne 10. marca.

— Z Novosadska blagovna borza 23. februarja. Novi Sad, 23. februarja. Notirano v dinarjih: Pšenica bačka 450—455, lečnen bački pomudba 315, bački oves 200, stara bačka koruza 315, v štoržih 178,75. beli fižol fižol iskanje 410, pšenična moka »a« pomudba 650, »z« pomudba 625, »v« pomudba 525, otrobi 160—162,50. Neizpremenjena tendenca.

— Z Zagrebski trg. Cene v dinarjih za 100 kg. postavno bačka, odnosno voivodinska postaja notiralo: Pšenica (75—76 kg) 450—455, nova rumena časasno suha koruza 225—260, umetno sušena 300—305, rž 350—355, lečmen za pivovarstvo 350—370, za krmo 312,50—315, oves 290—295, beli fižol 405—400, pšenična moka »a« 700—690, »z« 675—665, »v« 650—640, za krmo 225—230, drobni otrobi 190—210, debeli 200—210. Neizpremenjena tendenca. Zivahno poslovanje.

— Z Beogradska blagovna borza 23. februarja. Beograd, 23. februarja. Notirano: Pšenica 76—77 kg, 6% primesti, franko Klejak, pomudba 460, 75—76 kg, 7%, franko vagon Mladenovac, pomudba 440, ista 75 kg 5—7%, franko vagon Beograd, pomudba 450, časasno suha koruza vagon bačka postaja, pomudba 250, moka »a« banatke vrste, iskanje 675, koruza za marec, franko Beograd, pomudba 670, beli rešetani fižol franko Beograd iskanje 430, pomudba 440.

— Z Sabac, 22. februarja. Pšenica 321—400, koruza 205—250, lečmen 210—240, oves 220—240, Pomudba slaba, ker kmetje radi slabih potoev ne prinašajo svojih pridelkov na trg.

— Kuponi državne investicijske posojila. Iz Beograda javljajo: Direkcija državnih delov je stavila Narodni banki na razpolago 17.500.000 D v svrhu izplačila tretjega kupona 7% državne investicijske posojila iz leta 1921. Cezar rok zapade dne 15. marca t. l. V zmislu § 2 pravilnika o izplačevanju obveznic in kuponov 7% državne investicijske posojila honorirajo te kupone: 1. direkcija državnih delov, 2. oblastna finančna direkcija v Novem Sadu, 3. okrožne in okrajne finančne uprave, 4. oblastne finančne delegacije in davkarji, 5. poština hranilnica v Sarajevu in čekovna urada v Zagrebu in Ljubljani preko področnih poštinih uradov, 6. občinska sodišča v Srbiji in Crni gori in 7. banke, pri katerih se je podpisovalo 7% državno investicijsko posojilo.

— Z Rok za vložitev dohodninskih napovedi za l. 1923, poteče koncem februarja t. l. Posebne pozive za vložitev napovedi daje le oni davkoplačevalci, kateri so še le tekom leta 1922 stopili v davčno dolžnost s tem, da so vsled otvoritve trgovine, obrta ali iz katerikoli drugih povodov dosegli dohodek, ki na eno leto preračuneno dosega davčni minimum 10.000 K, ako ni nastala davčna dolžnost tekom leta 1922 vsled preselitve v Slovenijo ali s tem, da so dosegli službene prejemke v dohodnini zavezanca višini. Vsi drugi davkoplačevalci so dolžni na podlagi razglasa finančne delegacije v Ljubljani z dne 22. januarja 1923 št. A I 3012, objavljenega v Uradnem listu št. 11 od 31. januarja 1922 vložiti napovedi brez nadaljnega poziva do 28. t. m. Kdor napovedi ne vloži v določenem roku, temu se odmeri dohodnina na podlagi uradno nabranih podatkov brez njegovega sodelovanja. Vrh tega izgubi tudi pravico izpodbiati delanske ugotovitve cenilne komisije, oziroma ne more uveljaviti novih delanskih navedb, torej tudi ne zahtevati kakih novih odbitkov. Sprito daleko težnja posledice, katere povzročajo opustitev ali prepozna vložitev napovedi, se davkoplačevalci opozarjajo, da določeni rok poteka. Komur bi ne bilo mogoče pravočasno vložiti napovedi, naj vložijo pri pristojnem davčnem oblastvu utemeljeno koleka prosto prošnjo za podaljšanje roka in navede v tej prošnji razloge, ki mu onemogočajo zadostiti zakoni določnosti v določenem roku.

— Z Slovenska banka je prelela te dni od avstrijskega finančnega ministrstva, dovoljenje za preselitve svoje podružnice iz Velikoveca na Dunaj, kjer prevzame vse posle banke M. R. Aleksander, ki preneha posloovati. Kakor poudarjajo dunajski listi, je to prva in edina podružnica kake jugoslovenske banke v N. Avstriji.

— Z Državni kurz. Po poročilu iz Beograda je finančno ministrstvo določilo tele državne kurze, veljavne za mesec marec: napoleonov 356, angleški funt 446, dolar 93, 100 francoskih frankov 636, 100 švicarskih frankov 1776, 100 grških drahem 105, 100 italijanskih lire 160, 100 nemških mark 0,76, 100 češkoslovaških kron 256, 100 madžarskih kron 3,00, 100 lelov 50, 100 levov 51, 100 deset 1423, 100 holandskih florintov 3752, 100 danskih kron 1800, 100 poljskih mark 0,47.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

OPERA.
Sobota, 24. februarja: Mefistofeles. Red B Nedelja, 25. februarja: Prodana nevesta. Gostovanje gospe Ade Poliakove. Izven. Ponedeljek, 26. februarja: Zaprti.

DRAMA.
Sobota, 24. februarja: Ugrabljene Sabinke. Red D.
Nedelja, 25. februarja: Ob 3. popoldne: Živi mrtvec. Izven. — Ob 8. zvečer: Za pravo do in srce. Izven.
Ponedeljek, 26. januarja: Vojček. Red A.

SENTJAKOBSKI ODER V LJUBLJANI.

V soboto 24. februarja: Stari grehi.
V nedeljo 25. februarja: Charleyeva teta.

— Iz pisarne Sentjakobskega gledališkega odra v Ljubljani. Danes v soboto 24. februarja se vzpizori tretjič Stolina veseligr »Stari grehi«. Jutri v nedeljo 25. februarja pa »Charleyeva teta«. Obe igri sta znani po kopici najorjentalnejših dvotvov in komičnih nastopov. Sodelujejo najboljši igralci. Začetek vseh ob 8. zvečer.

— Gostovanje gospe Ade Poliakove. Gospa Ada Poliakova, svetovnoznamenita umetnica in operna pevka, gostuje v prihodnjem tednu še dvakrat na slovenskem odru in sicer: v nedeljo, 25. t. m. v »Prodani nevesti« kot Mařenka (izven) in v torek 27. tm. v naslovni vlogi opere »Madame Butterfly« za red D. Gospa Poliakova je našudirala v zadnjem času vlogo Mařenke v srbohrvaščini in jo pela v Beogradski operi z izrednim uspehom. Srbska kritika priznava, da ni pela te vloge s tolikim uspehom, še nobena pevka.

— Gostovanje hletnega ansambla zagreških oper v Mariboru. V četrtek 22. februarja je v Nar. gledališču v Mariboru gostoval baletni divertissement zagreške opere, obstoječ iz prima balerine Margarete Froman, baletnega moštra Maks Fromana, solopisalca Valentin Fromana in solopisalk Ane Redel in K. Šimira Baranoviča, direktora zagreške opere. Ker je bila ta prireditev nekaj čisto novega za Maribor, je bila predstava izredno dobro obiskana. Trinaest točk bogati vsopred se je razdelila na 2 oddelka: prvemu je sledil daljši odmor. Ze prvi nastop Margarete in Maks Froman v mazurki (Delibes) je že občinstvo navdušilo. Pri nadaljnjih izvajanjih se je navdušenje stopnjevalo v tako viharne ovacije, da so bili predstavitelji opetovano primorani svoje nastope ponoviti. Kot ena tudi za stroge estetike na lenjši točki je bila smrt labuda (Saint-Saens) katero je proizvajala gđ. Margareta Froman. Vsekako pa pomeni ta prireditev za Narodno gledališče v Mariboru velik napredek in je dobrodošla sprememba v repertoaru.

— Marletno gledališče v Mestnem domu: V nedeljo 25. februarja t. l. ob 5. in 18. uri »Trojci iz Damaska« in »Tri žolje«.

— Ruska umetniška razstava v Pragi. 15. t. m. se je vršila v praškem umetniškem - obrtnem muzeju otvoritev razstave ruske umetniške starine. Slavnost je otvoril prof. Polivko, ki je izrazil upanje, da bo ta razstava položila temelj za medsebojno izučevanje narodne umetnosti. Navzoča je bila tudi hči prezidenta republike dr. Alisa Masaryk, ki je ruski emigraciji in sploh vsemu ruskemu zelo naklonjena. Razstava obsega v glavnem zbirko prof. Taborskega, velikega prijatelja ruske starine, ki je napisal tudi knjigo o ruski narodni umetnosti. Ob priliki svojih potovanj po Rusiji je zbral celo vrsto starih ruskih kovinskih križev, cerkvenih oblačil, pletenin, farforja in raznih minijatur, med katerimi je posebno zanimiva ženska glava s podpisom Skrodumova in portret kneza Kurakina. Kot drugi je zastopan zbiralec starine Tkadec, ki je dolgo živel v Rusiji in zbral zelo dragocene predmete iz XVII. in XVIII. stoletja.

— »Srpski Književni Glasnik« od 16. svečana prinaša tele vsebino: Iz dnevnika jednega magarca. (Ante Dukić Vezani Promet, (Eshil) Molitva. (Miloš Vidaković) Ljubav tica. (Gustav Krlec) Ponor. Intima. (David Tarata) Miloš Vidaković. (dr. Vladimir Popović) Književni lezik in zakoni lezičnog razvika. (dr. Milivoj Pavlović) O filozofiji Vladimira Dvornikovića (dr. Giorge Tasć) Naučni pregled. Ekonomski pregled. Politični pregled. Ocene in prikazi. Beležke.

Glasbeni vestnik

— Pevski zbor »Glasbene Matice«. Danes v soboto ob 6% zvečer skupna pevska vaja. Važni nastopi! Po valj kratka odmorova seja. — Odmor.

— III. simfonični koncert muzike Dravske divizije se vrši. kakor smo je javili. 12. marca t. l. Koncert dobi poseben sijaj s tem, da sodeluje pri tem koncertu naš slavni pianist Anton Trost, ki je pred kratkem došel pri našem občinstvu tako velikanski uspeh. G. Trost bo sviral briljantni Lisztov es - dur koncert s spremljevanjem orkestra.

„Kino Tivoli“.

— Kino Tivoli. Danes in jutri I. del senzacionalne drame »Milene sveta«. Film je znamenit, ker se vrši v naših krajih v Dalmaciji in se vidijo krasni naravni znameniti naših primorskih mest Šibenik, Oržja, Kotorja itd.

— Čevile kupite od domačih tovarov tvrdke Peter Kozina & Ko. z znakom »Petek«, ker so isti priznani na boljši in na cenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

Sokolstvo.

— Iz seje starešinstva JSS dne 20. t. m. Sejo starešinstva dne 20. t. m. je otvoril starosta, spominjajoč se umrlega br. dr. Tavčarja, poudarjajoč njegove velike zasluge, ki si jih je pridobil imenovani tudi za Sokolstvo, zlasti kot starosta ljubljanskega sokolskega društva, katero je vodil v zelo težkih časih z velikim uspehom ter pripomogel s tem izdatno k lepšemu razvoju našega Sokolstva. Starosta se je na to spomnil umrlega češkega velezaslužnega delavca dr. Rašina, poudarjajoč njegove velike zasluge za češki narod. Starešinstvo je izreklo sožale rodniini dr. Tavčarja ter COS v Pragi in češkemu konzulatu v Ljubljani.

— Sokol I. sporoča, da so društvene uradne ure razun nedelje in praznikov vsak dan od 16 do 19. ure na Taboru. Vabimo vse članstvo, da v teh urah poravnava članarino in prispevke za župno in savez. Članarina znaša mesečno 2 D., ustanovnina 16kratni znesek letne članarine, vplsnina 3 D. župni, savezni prispevek in upravnina letno 4 D. Naraščajina 2 D. četletno. Odbor.

— Društvo za zgradbo Sokola I. občni zbor se ne vrši jutri 25. t. m., temveč se preloži na poznejši čas, ki bo pa objavljen v časopisih. — O d b o r.

— Sokol Ljubljana II. priredi v nedeljo dne 4. marca 1923 v Narodnem domu Akademijo.

— Mladinski izobraževalni odsek Sokola II. priredi v nedeljo 25. t. m. točno ob pol 11. dopoldne v telovadnici na realni predavanju o Matiji Gubcu. Predaval bo brat dr. Molč. Predavanje je obvezno za moški in ženski naraščaj: udeležba na se ga pa tudi po možnosti člani in članice.

— Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Sp. Šiški opozarja vsa društva in slavno občinstvo na svojo veliko tombolo, ki jo misli prirediti v mesecu mainiku na 26. februarja ob 8. zvečer je v dvorani našega doma predavanje »O Sokolstvu«. Predava br. Ambrožič. Po sklepu zadnje odborove se je udeležba za vse člane in članice obvezna.

— Dramatični odsek Sokola v Mostah vzpizori v nedeljo 25. t. m. ob pol 8. zvečer v sokolski dvorani na Selu veseligr »Nehesa na zemlji«. K obilni udeležbi vabi odsek. — Zdravni!

— Glavna skupščina JSS se vrši dne 25. marca t. l. v Beogradu. Dnevni red: 1.) poročilo starešinstva, 2.) poročilo T. O. 3.) poročila odsekov, 4.) volitve starešinstva, 5.) poročilo o pravilniku za priskočnini fond, 6.) sokolska prireditve 1. 1924. 7.) Sokolstvo in protivniki, 8.) predložil žup 9.) slučajnosti. Dne 24. marca se vrši ob 9. uri zjutraj seja tehniškega odbora, ob 2. uri popoldne seja prosvetnega odbora in ob 5. popoldne predpovedovanje vseh župnih delegatov. Ob priliki glavne skupščine razvleje sokolsko društvo i. v Beogradu svoj prapor ter se vrši ob tej priliki primerna slavnost. Prošnja za polovično vožnjo za delegate je vložena ter bodo župe o tem pravčasno obveščene.

Turistika in sport.

— Smučalska tekma za prvenstvo Jugoslavije se vrši kakor smo je poročali definitivno na Rakeku. Sneg je sicer lužen, vendar je dopold. zmrižen ter je bil danes prav izvrsten sreč. Proti popoldnevu pa se omehča ter bi oviral hitrostne rezultate. Da se to prepreči, pozivamo vse tekmovalce, da se drže strogo navodil rediteljev in odidejo direktno s kolodvoru na start, da se bo mogla tekma čimprej začeti. Proga za tekmovalce bo nad Rakekom, nekako 30 minut od kolodvoru (med Rakekom in Bezuljakom), tako, da bo tudi gledalcem dostop lahak. Vlak odhaja ob 5.50 iz Ljubljane, brzovalci 20 minut preje. Pred kolodvorom na Rakeku se zberejo vsi smučarji, ki dobe vsa potrebna navodila, ševilke in drugo. Svarimo vse tekmovalce kakor tudi ostle udeležence, da ne gremo v soboto na Rakek, ker tam ni prenočišča ter bi se moralo prenočevati v Cerkljici kar pa je zelo neugodno. Legitimacije za polovično vožnjo se dobe v soboto dopoldne v pisarni Sport. zveze Narodni dom, ter naj dvignejo nosamezniki za celo družbo.

— Šahovska produkcija. Dne 21. t. m. se je vršila v časopisih objavljena simulantska produkcija našega jugosl. prvaka, velikega šah. mojstra g. inž. dr. Milana Vidmarja. Produkcija je vzbudila zelo veliko zanimanje, tako da je bila klubova soba v Narodni kavarni polna igralcev in gledalcev. G. inž. dr. Milan Vidmar je igral simulantsko partijo z 29 igralci. Od teh je dobil 22 partij. Zgubil pa je proti gđ. Pevalaku, Podobniku, Albertu in Jožu Vidmar. Remi je igral z gđ. Drnovšekom, Spindlerjem in Cirilom Vidmarjem. Igre se je udeležilo tudi nekaj dam. Vsled velikega zanimanja cen. občinstva za razne take produkcije bo Ljubljanski šah. klub v kritkem zopet uprizoril kako slično produkcijo. O. L. S. K.

— Ljubljanski in šiški šah. klub prireditelja v soboto dne 24. februarja v hotelu Bellevue družabni večer, na katerega se vabilo vsi člani in članice obeh klubov, kakor tudi vsi prijatelji in prijateljice šaha. Polg raznih zabavnih točk kakor petja, godbe, koupleti, razni komični nastopi, šaliva pošta itd. se vrši kot začetna točka brzovalni, ki pa ne bo trajal dalj kakor 15 minut. Veliko zanimanje bo vzbudil zlasti svetovni komik g. Kinčev s sledočimi točkami: Prizorist, humoristični nastopi, organiziran berač Urhan iz Ribnice. Začetek ob pol 8. zvečer Vstop prost. Za dobro kaplino in prizerizek preskribi g. restavratore.

— Pozor! Dne 15. t. m. so se zaključile članke g. g. pokraštinskem namestniku Ivanu Mariborju. Pri zadnji članke se je izgnil zlat lornion. Dama, katere last bi bil lornion, naj se glasovoli oglašiti pri predsedstvu pokr. vlade.

— Zbirajte znanke za »Jugoslovensko Mafico“!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 24. februarja 1923.

— **Žalna seja upravnega sveta** »Ljubljanske kreditne banke« v Ljubljani. Včeraj dopoldne se je vršila v navzočnosti vladnega komisarja sekc. svetnika dr. Rajeja, nadzorstvenega sveta in ravnateljstva žalna seja upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke, na kateri je očitel podpredsednik dr. Karel Triller v vznešenih besedah nevenljivo zaslug premisljenega sestanovitelja in dolgoletnega predsednika dr. Ivana Tavčarja za zavod. Na njegov predlog je upravni svet sklenil nakloniti v počaščenje spomina velikega pokojnika znesek 50.000 dinarjev zlasti onim humanitarnim zavodom in ustanovam, ki so bili pokojniku posebno pri srcu.

— **Maša zadušnica** za blagopojniškim dr. Ivanom Tavčarjem se bo služila v ponedeljek 26. t. m. ob 10. dopoldne v stolnici Sv. Nikolaja. Vse prijatelje in častilce pokojnikove vabimo, da se udeležijo te zadušnice.

— **Sožalne izjave**. G. dr. Vilko Baltič, veliki župan, je nam poslal to-le pismo: »Povodom smrti g. dr. Ivana Tavčarja, najidealnijšega in največjega Slovenca, izrekam svoje najgloblje in najiskrenejše sožalje. — Pisatelj g. Vladimir Levstik je poslal našemu glavnemu uredniku to-le pismo: »Strašišče pri Kranju, dne 21. febr. 1923. Dragi prijatelj! Vest o smrti našega nepozabnega mojstra me je pretresla v dno srca. Zda, ko ga ni več med nami, čutimo pač menda vsi, da nam je bil mnogo dražji, nego smo se sami zavedali — in vendar še premalo drag v primeri s svojo vrednostjo... Prosim te, da izvoliš biti tolažja mojega globokega, iskrenega sožalja! Tvoj vdani Vladimir Levstik.«

— **Mestni občini Ljubljani** je izrazil brzojavno sožalje povodom smrti dr. Ivana Tavčarja minister češkoslovaške republike dr. Milan Hodža.

— **Pogreb blagopojnega dr. Tavčarja** so se med drugim udeležili načelstvo Samostojne kmetijske stranke, načelstvo narodno-osvobodilne stranke, in g. dr. Gregorin kot zastopnik političnega društva »Edinost« v Trstu in g. poslanca v rimskem parlamentu dr. Wilfana.

— **Popravek**. V ponatisku Zupančičevega govora je ostala tiskovna hiba, ki moti pravi smisel. Tisto mesto naj se glasi: »Odtod je njegova beseda tako živa, ozarjena s čarovitim bleskom klasične lepote, in obenem vsa dišeča po grudi, kakor pravkar izpuščena iz prsi« — ne »iz prsi«, kakor je bilo natisnjeno včeraj.

— **Omalovaževanje naših kulturnih institucij s strani centralne uprave**. Kakor smo že poročali, se je moral zaradi pomanjkanja kuriva začasno ukiniti pouk na državni Tehnični srednji šoli in na državni Trgovski akademiji v Ljubljani. Oba zavoda spadata med naše najvažnejše prosvetne ustanove. Ljubljanska Tehnična srednja šola je gotovo najboljši in najpopolnejši organizirani zavod svoje vrste v državi. Pod 35letnim vodstvom svojega sivolasega ravnatelja vladnega svetnika Šubica je ta zavod dosegel visoko popolnost, za katero nas po pravici zavidajo daleč naokrog. Kako izborni sloves uživa naša Tehnična sred. šola celo izven mej naše države, dokazuje najbolj dejstvo, da dovoljuje italijanska vlada precejšnjemu številu slušateljev stavbnega oddelka tega zavoda, ki prihajajo vsako leto iz Julijske krajine študirat k nam, državno podporo. Tudi državna Trgovska akademija v Ljubljani se zelo lepo razvija in vse kaže, da postane ta najvišji trgovski učni zavod Slovenije, če najde ume-

vanje za svoje težnje v merodajnih krogih, pravi blagoslov za naš narod. Žalibog ni mnogo upanja, da bi se tako umevanje dalo v doglednem času doseči. To najjasnejše sledi iz težkoč, s katerimi se imata oba imenovana zavoda boriti že par mesecev zaradi čisto navadne nerazsodnosti centralne uprave. Veliko poslopje, v katerem sta nastavljeni z različnimi manjšimi tečajni in uradi Tehnična srednja šola in Trgovska akademija, ima centralno kurjavo, za katero se je po mnogoletnih izkušnjah kredit predlagal pravočasno in v zadostni višini. Finančno ministrstvo je brez ozira na stvarne potrebe črtalo dve tretjini tako predlaganega kredita. Naravna posledica tega koraka je bila, da je v nezadostni množini nabavljeno kurjivo poslo že decembra meseca. Od onega časa si administracija poslopja pomaga z izposojevanjem potrebnih denarnih sredstev iz drugih postavk proračuna. Toda takemu prelaganju z rame na ramo so postavljene meje. Ako se merodajni krogi kmalu ne zavedo svojih dolžnosti, se bo moral pouk na obeh zavodih stalno ukiniti in poslopje, ena najlepših in najbolj praktičnih naučnih stavb v naši državi, zapreti. Na ta način bo vrženih na cesto več kakor 800 nadebudnih mladih ljudi. Vse prošnje so brezuspešne, vsi klici na pomoč so bob v steno. Iz Beograda ni odgovora na nobeno vlogo, na nobeno brzojavko. — Po naših bolnišnicah, gledališčih in drugih kulturnih zavodih je prišla po jasni krivdi centralne uprave torej vrsta na naše strokovno šolstvo, da stopi v krizo, iz katere ni videti izhoda. — Žalost iz katere ni videti izhoda. — Žalost nam majka!

— **Promocija**. Promoviran je bil 16. t. m. na beograjski tehniški fakulteti za inženirja g. Ferdo Klopčar iz Ljubljane.

— **V Beograd odpotuje** danes akademski slikar g. Ivan Vavpotič, kjer bo portretiral Njih Velicanstvi kralja in kraljici.

— **Tajnštvo Narodno-napredne stranke** se nahaja začasno v Knafljevi ulici št. 5. I. Tam se sprejemajo vse pisme in ustne prijave. Uradne ure so od 9. — 12. dopoldne in od 3. — 6. ure popoldne.

— **Narodno navdušenje, kje si?** Poročajo nam: 16. februarja t. l. se je vršil ponovno sklicani občni zbor Moške podružnice Ciril in Metodove družbe v Sp. Šiški. Prihiti je treba, da se je našlo v vsej veliki Šiški samo malo, malo ljudi, ki čutiljo potrebo, da je treba žrtvovati v te najsvečene namene nekaj uric idealnega dela. Toda tej mali družbi ni upadel pogum, ker upajo, da jih bodo Šiškarji v bodoče nekoliko resneje podpirali.

— **Pogled na Tavčarjev žalni spreved** iz Kreditne banke. Kakor ogromna kača se vije ves spreved od Sv. Krištofa do Prešernovega spomenika. Krašen pogled z višine. V dolžavi se pomikajo rdeče sraice v zatonu zlatega zimskega solca. Lep dan je in nebo je kristalno čisto. Za rdečimi košulami stopa nedogledne mase naroda, glava pri glavi, človek pri človeku. In vse navdaja ena misel, da vidijo na zadnji poti svojega največjega sina in dobrotnika dr. Ivana Tavčarja... Zvoki godbe se izgubljajo v višini in polagoma lega mrak na ves veličastni prizor. Svet cestnih luči postaja močnejši. Vračajo se ogromne množice.

— **Umrl je v Celju gostilničar** v Gosposki ulici g. Ivan Topolovšek v starosti 47. let.

— **Umrla je v Sp. Šiški za** Marija Celarc, posestnica in gostilničarka. Pogreb se vrši v nedeljo ob pol 15 na pokopališču k Sv. Križu. Blag ti spomin!

— **Upokojenec!** Prešli smo in približujemo: Cenjenim članom I. sploš. društva Jugosl. upokojenec s sedežem v Ljubljani, in konzorcija »Upokojenec« naznanam, da je ministrstvo za notranje zadeve ugodilo pritožbi proti razpustu in razveljavitvi odloka št. 23600 pokrajinske uprave z dne

3. julija 1922, s pripombo, da je uradna zapora proti društvu dvignjena in da mora naše društvo takoj pričeiti zopet delovati. Da določimo smer za nadaljno delovanje, vabim vse odbornike in namestnike vnovič na odborovo sejo ki se bo vršila v nedeljo dne 25. sivečana 1923 ob 3. uri pop. v upravi »Upokojenca«. Opozorjam tudi člane predsedstva konzorcija »Upokojenca« da se gotovo udeležijo sestanka kateri je določen (glej št. 2. »Upokojenca«) ob ravno istem času. Pridite polnoštevilno. Zadeva je važna, ker zdaj imamo kar dve instituciji. — Predsednik odnosno načelnik Bole.

— **Važno za dekleta**. Šola za bolniške strežnice v Beogradu se je preselila v modernovo zgrajeno poslopje. Nanovo se sprejemajo gojenke s srednješolsko izobrazbo v starosti od 18. do 30. leta. Pouk traja 2 in pol leta z brezplačno oskrbo v internatu. Po dovršenem izpitu je gojenka sprejeta v državno službo s plačo ljudskošolske učiteljice in pravice do pokojnine. Kandidatnje, ki imajo veselje za ta poklic naj se zjane 26. 27. ali 28. februarja dopoldne med 9. in 11. uro v pisarni Kola jugoslovenskih sester, Šolski drevored 3/II.

— **Popravek**. V številki od 23. februarja »Slov. Naroda« smo prinesli vest o razglasenem konkurzu nad premoženjem trgovca in kavarnarja Kossa v Celju. Ta vest je netočna. Nad premoženjem g. Kossa ni proglašen konkurz temveč je le na njegovo priavo o insolventi uvedeno poravnalno postopanje.

— **Stekel pes se je** popeljal 21. t. m. pri posestniku Luhu v Spodnjih Liscah pri Celju. Poklicani lovec ga je ustrelil in s tem preprečil kako večjo nevarnost.

— **Razne nezgode**. Ivana Jeretina, 5 letna posestnikova hčerka iz Rafalč, je pri izri nevarno poškodovala levo oko. — Dinarja Andreja Pipana v Zgorinji Piričah pri Ljubljani je konj udaril s kopito po glavi. — Angela Mali, delavka v tovarni na Perovem si je pri delu poškodovala levo oko. — Mariji Kranjec, delavki v tovarni »Vesna« je pri brušenju železa padel kosček v desno oko in ga ji opasno poškodoval. — Poškodovanci so bili prepežani v ljubljansko bolnico.

— **Težka poškodba**. Anton Schmidt, monter v pivovarni »Union« je v četrtlet zvečer polnil benzinovo svetiljko, ki je nedoma eksplodirala. Schmidt je pri eksploziji zadobil težke opekline po prsih in rokah. Prepežali so ga v ljubljansko bolnico.

— **Ob glavobolu, omotčnosti, tesnobi** v prsti, hudem utrujanju srca, kar vse izvira iz telesnega zaprtja, grenčica »Franc-Josef« prebravila temeljito očisti in odstrani napenjanje.

— **Otvoritev kavarne**. V prostorih novozgrajene palače Ljubljanske kreditne banke nasproti glavne pošte je otvoril G. Fiala kavarino, opremljeno z vsem modernim komfortom. G. Fiala, ki je mnogo let zelo uspešno vodil kavarino v Unioni, toplo priporoča vsem ljubljancem, kakor tudi posestnikom z dečele, g. kavarnarju pa želimo najlepših uspehov. (Glej današnji inšerat!)

— **Koncert v hotelu Tivolj** v nedeljo dne 25. februarja 1923, od 16. do 20. ure. Godba dravske divizije. Vstopnina prosta. Se priporoča Vekoslav Dolničar.

NAJNOVEJŠA POROČILA. NALOGA PARITETNE KOMISIJE - GOLA FORMALNOST?

— Rim, 23. sivečana (Izvir.) Contarini, ki je jedna najvažnejših osebnosti na Konzultu in je glavni pomočnik predsednika Mussolinija, je te dni izjavil, da je naloga paritetne komisije gola formalnost, češ da sta se rimska in beograjska vlada že dogovorili in sporazumeli v vseh vprašanih. (Ako je tako, potem je usoda Baroša in Deltje že zapečateni!) Naša vlada bi morala v teh stvareh dati poljskima naši javnosti, ki je zbegana zbog italijanskih poročil pa tudi nikakor ni pripravljena na nove popustitve napram Italijanom. Ako beograjska politika sklene kaj, kar ne bo v skladu z ljudsko voljo, naj ve da se ne bo izvajalo, kar bi bilo proti jugoslovenskim interesom, Italija naj nikar ne misli, da nima v Jugoslaviji razven vlade nihče drugi nobene besede.)

INTERVENCIJA AMERIKE V REPARACIJSKEM VPRAŠANJU.

— Pariz, 23. febr. (Wolff.) »Chicago Tribune« trdi, da bo Amerika po inicijativi trgovskih krogov in kratkem posegu v reparacijsko vprašanje. Veleindustriec Charles M. Schwab je odprtoval v Evropi, v prvi vrsti za to, da predloži načrt trgovske zbornice Združenih držav glede mednarodne komisije, kjer bi bil zastopan tudi ameriški delegat in ki bi naj dognala nemško plačilno sposobnost kakor tudi način nemškega izplačila. Pariški zastopnik ameriške trgovske zbornice Basil Miller se nahaja sedaj v Poruriju, kjer namerava preiskati uspehe ukupne. Ta predlog je zastopal pred kratkim predsednik ameriške trgovske zbornice Julius Barnes v imenu pretežne večine ameriških trgovskih zbornic. Inicijativo so v Washingtonu pozdravili in zatrjuje se, da ona izraža tudi stališče vlade. Po tem predlogu bi se Amerika udeležila poslovanja reparacijske komisije takoj, ko bi bil dosežen sporazum glede novega reparacijskega načrta. Ta komisija bi prisilila Nemčijo, da izvrši svoje obveznosti.

MADŽARSKI ATENTATORJI NA ROMUNSKEGA KRALJA.

— Bukarešta, 23. februarja (O.R.) Pri preiskavi proti Madžarom, ki so obdolženi radi zarote proti kralju, je zgrif Belmont izjavil, da se je seznanil z glavarjem zarote Tyrkoczom v Budapešti, in da ga je ta smatral za člana talne madžarske organizacije. V juniju 1922 leta sta odpotovala skupno s ponarejenimi potnimi listi, ki sta jih dobila od visokega madžarskega uradnika v Romuniji. Atentat bi se bil moral izvršiti 8. oktobra v bucareškem hipodromu. Peklenski stroji bi moral biti položen pod kraljevo ložo. Belmont je izjavil, da je bil aretiran prezgodaj, ker je nameraval izdati zaroto in pripomnil, da so ugledne madžarske osebe, med nimi bivši ministrski predsednik Friedrich, člani talnih nacionalnih organizacij, obtoženec Pallagy je izjavil, da je potoval s Tyrkoczom na mejo, da bi preiskrbel prevoz peklenkega stroja in večje množine okraštita. Pallagy je priznal,

da je bil na službi pri madžarskem generalnem štabu

VEST O ATENTATU NA DR. BENEŠA.

— Sofija, 23. febr. (BTA.) Vest, ki jo je razširil atenski tiskovni urad da je Bolcarija skoncentrirala svojo vojsko na grško - bolgarski meji, je popolnoma neutemeljena.

Borzna poročila.

— Zagreb, 24. sivečana. (Izvir.) Danes borza ni poslovala.

— Curih, 24. sivečana. Današnja predborza. (Izvir.) Zagreb 5.10, Berlin 9.335, Amsterdam 210.75, Newyork 5.315, London 25.05, Pariz 32.25, Milan 25.65, Praga 15.75, Budimpešta 0.18, Bukarešta 2.65, Varšava 0.015, Dunaj 0.007475, avstr. žig. krona 0.0075, Sofija 3.10.

— Trst, 23. februarja. Zagreb 20.10, Berlin 0.092, Praga 61.65, Pariz 126.21, London 97.75, Newyork 21.675, Curih 391.

— Praga 23. februarja. Zagreb 34.90, Berlin 0.15375, Dunaj 6.04975, Milan 167, Pariz 211, London 161.625, Newyork 34.30, Curih 647.

Društvene vesti.

— **Profesorsko društvo**, sekcija Ljubljana, ima izredni občni zbor v nedeljo 23. februarja 1923 v risalnici I. državne gimnazije ob pol 11. Dnevni red: 1. Redno izplačevanje po zakonu zaimenčenih honorarjev za nadure. 2. Izvoljenje gromnega položaja srednješolskih profesorjev. 3. Slučajnosti.

— **Občni zbor** pevskega društva »Ljubljanski Zvon« napovedan na 25. febr. t. l. se radi nenadnih ovir preloži in se vrši dne 4. marca t. l.

— **J. A. D. »Trifava«** v Ljubljani. Danes dne 24. februarja 1923 se vrši na verandi gostilne Tisler (nasproti Akad. kolegija) ob pol 8. uri predavanje tov. fil. dr. Baša: »K vprašanju jugoslovenske proste luke Soluna«. Za vsakega člana je udeležba obvezna. Kulturni odsek.

— **Celjsko pevsko društvo** je imelo 21. t. m. svoj redni občni zbor, na katerem je bil ponovno izvoljen za predsednika društva dr. Gvidon Serbec. Predsednik se je v svojem nagovoru spominjal tudi umrlega dr. Ivana Tavčarja, kojega spomin so počastili navzoči z dvigom raz sedežev in slava-klici.

Poizvedbe.

— **Zgrubil se je** 15 letni deček, ki se je sel učiti mizarstva. Ker tekom osmih dni še ni nobenega glasu o njem, se naproša o mizarški moštri, pri katerih bi bil deček mogoče v službi, da sporočijo o njem v upravnistvu »Slov. Naroda«. Deček ima vojaško obleko in na glavi navadno čepico.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK.
Odegovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

REKVIEM
po blagopojnem gospodu
dr. Ivanu Tavčarju
se vrši v ponedeljek 26. februarja
t. l. ob 10. uri dopoldne v cerkvi
sv. Nikolaja v Ljubljani.

Kolarstvo

kompletno opremljeno, se zaradi smrtnega slučaja takoj da v zakup v Ormožu št. 3, Spodnje Štajersko. Vse orodje ter zadosti suhega kolarskega lesa. Ponudniki, ki bi hoteli v Ormožu izvrševati kolarsko obrt, se prosijo, naj si vse ogledajo. 1898

Išče se strojepisko, katere je večja voditi tudi korespondenco in knjigovodstvo. Ni izključeno na tudi začelnica. — Ponudbe pod »Takojšen nastop/1992« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Prazna ali meblenovana soba (Absteigquartier) ZA DVA GOSPO. DA, SE IŠČE v sredini mesta ali bližje koločvoru proti dobremu plačilu. — Ponudbe pod »Soba 3/1944« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Pozor uradniki (-ce)! IŠČE SE uradnika (co), kateri je vešč strojepisja, korespondence in knjigovodstva, dnevno za dve do tri ure popoldne. Plača dobra. — Ponudbe pod »Industrija/1993« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Izvežbano prodajalko IŠČE VEČJA DAMSKA KONFEKCIJSKA TRGOVINA v Ljubljani. Ponudbe z dobrimi referencami naj se pošljejo na upravo »Slovenskega Naroda« pod šifro Lepa postava/1962

Uradnica išče sobo S HRANO ALI BREZ. Gre tudi kot sostanovalka. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Sostanovalka/1967«.

Knjigovodja, samostalen, hrvaški, nemški, slovenski donienik, dober računar, IŠČE PRIMERNE SLUŽBE. — Ponudbe pod »Samostalen/1949« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Prodajam stavbno parcelo

(ca. 800 m² a Din 120) V SREDINI MESTA. — Naslov pove An. zavod DRAGO BESELIJAK, IN DRUG, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 1946

Naznanilo.

Slavemu občinstvu naznanjam, DA BOM ODPRL GOSTILNO v nedeljo dne 25. februarja t. l. Domače kravice in mesene klobase in dobra vina. — Se priporočam. LEOPOLD BRESKVAR, gostilničar, Velika čolnarska ulica 17. 1973

Sprejemem takoj v službo

zdravo in pošteno 14 do 15letno dekle k enemu šest mesecev staremu otroku, katere je smožna tudi nekoliko domačega dela in računstva. — Ponudbe je poslati: Pekarija PRIJA, TELJ Karol, Mokronog (Dol.) 1930

Na hrano in stanovanje

SE SPREJMETA DVA GOSPO. DA. (Soba s posebnim vdomom.) — Istotam SE SPREJME VEČ OSEB NA HRANO. — Naslov nove uprava lista. 1968

MODNI SALON MARIJA GÖTZL
Liubljana, Židovska ulica 8 in 7.
Pravkar došli
najnovejši pariški modeli
POSEBNOST
v promenadnih, svilenih in večernih klobukih.
Popravila se sprejemajo.

Kupujem

vsako množino „orehovega lesa“ v popolnoma zdravih, ne zamastih, ravnih, malo grčastih krljev, od 30 cm debeline na tankem koncu in od 2 m dolžine naprej. Plačam najvišje cene. — Cenj. ponudbe na: P. Eigersperger, Lesna trgovina, Celje.

MARASKINO MORPURGO

Častica tega delikatnega likerja je nepopisen užitek!

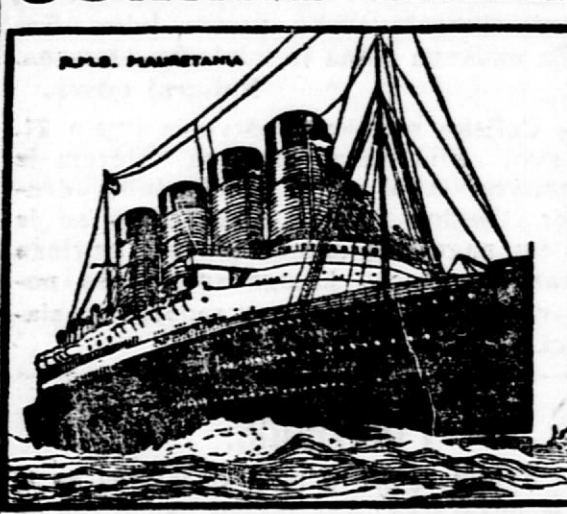
Priporočamo!

COGNAC DALMATIA MEDICINAL in druge izbrane likerje, žganja, ekstrakcije in sirupe. PRVA ODLIK JAVNA DALMATINSKA PARNA DESTILACIJA

V. MORPURGO, SPLIT

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Zrinjskega c. 7.

CUNARD LINE

Najhitrejši parobrodi sveta. Direktni potniški tovorni in ekspresni promet iz Hamburga in Cherbourga za Ameriko in Kanado. 4 dimniki 5 1/2 dni. Lastne kabine, za potnike III. razreda. Potniki spremljajo izkušeni uradniki do luke vkrcanja, in jim prožijo v vsakem povelju dragovoljno vsako pomoč. Navodila daje Cunard Line. Glavno zastopništvo za Jugoslavijo: Jugoslavenska banka d. d., Zagreb. Glavno zastopništvo za Slovenijo: Ljubljana, Kolodvorska ulica 26. Brzopisni naslov: „Cunard“.

Vsegamogočnemu se je dopadlo vpoklicati našo predrago mamico oziroma taščo, sestro, svakinjo, teto itd., gospo

Marijo Celarc

posednica in gostilničarka

v večnost. Predraga je 23. t. m. ob eni jutraj zatisnila svoje trudne oči.

Trupjo nepozabljene pokojnice se prepelje v nedeljo, dne 25. t. m. ob 14. in pol popoldne iz hiše žalosti, Kolodvorska ulica 165, Sp. Šiška, na pokopališče k Sv. Križu, kjer se bo položilo k večnemu počitku.

Ljubljana-Sp. Šiška, dne 23. februarja 1923.

Miel Lah roj. Celarc, Franc Lah, zet — in vsi ostali sorodniki.

Zahvala.

Najiskreneje se zahvaljujemo vsem za obilno tolažbo v težkih dneh ob bridki izgubi našega nepozabnega očeta, starega očeta, tasta, gospoda

Ivan Žarka

posednika.

Najtoplejšo zahvalo izrekamo prečast. duhovščini, učiteljstvu, posojilnici v Radovljici, požarni brambini v Radovljici, pevskemu društvu za krasne žalostinke, gospodu pevovodju Novaku, osobito rodbini Šumi-Wucherer za vso požrtvovalnost ter vsem, ki so od blizu in daleč prihiteli v tako velikem številu in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Končno se iz srca zahvaljujemo za vse izraze sožalja, kakor tudi za vse prekrasne vence.

Vsem vsem Bog obilo poplačaj!

Lesce, 20. februarja 1923.

Žalnoči ostali.

Šivilja za popravljanje
SE PRIPOROČA ZA NA DOM. — Ponudbe se prosijo na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Šivilja/1993«.

Mesečno sobo,
LEPO MEBLOVANO, SE ODDA TAKOJ LE BOLSI GOSPODINI. Vprašati je pri Nevenki KAVČIČ. Pokopališka ulica 25. 1945

Sobo išče inženjer,
samec, miren in soliden. Po možnosti s posebnim vdomom. — Ponudbe pod »Inženjer/1960« na upravo »Slovenskega Naroda«.

PRODAJ dva dobro ohranjena pletilna stroja
(št. 7 in 10.) — Naslov nove uprave »Slovenskega Naroda«. 1961

Seno,
SLADKO, SE PRODA. Ljubljana, Lončarska steza 10. 1938

PRODA SE
Novo tovarniško poslopje
(površina 450 m²): sraven je že 2800 kvadratnih metrov sveta ter leži tik kolodvora v bližini Ljubljane. 1991

Iščem lokal ali sobo,
ki se lahko preuredi v lokal, na prometni cesti v Ljubljani ali drugem večjem mestu Slovenije za 1. avgust. Ponudbe se prosijo pod »Mira stranka 1976« na upravo »Slov. Naroda«.

Sobna in kuhinjska oprava,
tudi posamezno, SE PRODA. KOSARZ, Belgijska kasarna, obsek IV. II. nadstropje. 1939

Zamenja se elegantno stanovanje
z vsem komfortom, obstoječe iz treh sob, enako obstoječim, iz štirih sob. Povrnejno se selitveni stroški. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Povrnitev/1978«.

Hiša s petimi stanovanji
LOKALOM, VRTOM, pripravna za trgovino ali obrt v Studencih pri Mariboru, Ciri in Metodova ulica št. 4. SE TAKOJ PRODA. Cena 125.000 Din. — Lastnik Dragotin LEDINEK, Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Pošta. 1998

Ugodna prilika!
Kdor želi graditi stanovanjsko poslopje za svoje uslužbence, je bolje kupiti že zgrajeno stavbo, katere je napredaj v mestu Ljubljana, moderno izdelana s 15 stanovanji. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Stanovanjska stavba/1956«.

Kleparska in galanterijska dela
ter vodovodne inštalacije izvršuje točno in po zelo zmernih cenah ALOJZIJ GORŠIČ, LJUBLJANA, Spodnja Šiška, Kavškova cesta 224. 1966

Pisalni stroji
»Remington«, »Adler«, »Erika« KLOBČAVER, gostilna Brezovšek, Komenskega ulica, dvorišče, levo. Kupovalci, kateri so te stroje kupovali in videli, se prosijo za naslov vsled neke informacije proti nagradi. PUKL IN VERCE, trgovca, Šoštanj. 1963

Konja za lahko vožnjo,
črne barve, okoli 170 cm visokega, KUPI Makso SEVER, Ljubljana, Wolfova ulica 12. 1948

Sobo pri boljši rodbini
(eventualno s hrano) IŠČETA MLADA POROČENKA. — Ponudbe pod »Soba/1947« na upravo »Sl. Naroda«.

Sprejme se gospod
KOT SOSTANOVATEL NA STANOVANJE. Najraje dijak. — Vprašati se: Vodovodna cesta 296. 1916

Vrtnar ali vrtnarica
spособen v zelenjavi, ter da po potrebi tudi pomaga na polju, SE SPREJME. Plaša dobro. — Ponudbe »Poštni predal 27. Ljubljana«. 1990

Proda se železna peč
(Füllöfen). — Vrnati samo popoldne Aleksandrova cesta 7/III. desno. 1943

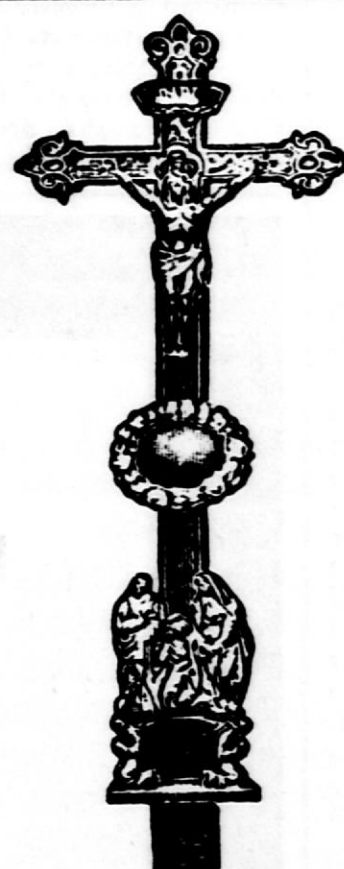
Krasna stavbna parcela,
800 m² v Spodnji Šiški, SE UGODNO PRODA. — Ponudbe pod »Lepa lega«, pošto ležeče, Novo mesto. 2000

SPREJMETA SE
dva trgovska pomočnika
MEŠANE STROKE za veletrgovino na deželi. — Ponudbe pod »Agilen 1999« na upravo »Slov. Naroda«.

Vrtnar,
poročen, ZELI SLUŽBE pri večjem podjetju kot hišnik, vratar, čuvaj, skladiščnik: vrtnarske posle bi opravljal v prostih urah. — Naslov nove uprave »Slovenskega Naroda«.

Veliki živinski in blagovni semenj v Črnomlju
JE ZOPET DOVOLJEN, ter se vrši v torek dne 27. februarja t. l. — Kupci in prodajalci ste vabljeni. 1977

Išče se gospodinja
k samostojnemu gospodu za navadno dobro idočo gostilno in malo poselstvo na deželi. Biti mora poštna, pridna varna in dobra kuharica ne pod 30 let sara. Prednost imajo s kavčijo in brez otrok. Zeli se, ako mogoče, slika katera se vrne. — Ponudbe pod »Gospodinja/1964« na upravo »Slovenskega Naroda«.

NAGROBNE KRIŽEVE

uteze iz ljevanog željeza, kao i sav trgovački lijev dobavlja uz najniže dnevne cijene:

„SMEV“ tvornica strojeva u Bjelovaru

Naznanilo.

P. n. občinstvu ter znancem, prijateljem in gostom z dežele vljudno naznanjava, da odpreva dne 28. februarja opoldan

v novi palači Ljubljanske kreditne banke, nasproti glavne pošte prvovrstno kavarno

„EMONA“

opremljeno z vsem komfortom Sklicuje se na najino dolgoletno prakso upava cenjene goste s solidno in skrbno postrežbo v vsakem oziru zadovoljiti ter se za naklonjenost priporoča

Jan in Kati Fiala.

Restavracija se odpre nekaj dni pozneje, kar se bo sl. občinstvu naznanilo v časopisih.

Imaš ti solčne pege, zajedavce, nabore ogerce?

Uporabljaj Elza obrazno pomado! Ali želiš imati lep vrat, obraz in roke? Uporabljaj Elza obrazno pomado! Ali so ti roke in obraz očistljivi v zmiri in vetru?

Uporabljaj Elza lilično-mlečno milo! Ali želiš imati kožo belo, mehko, čisto in zdravo?

Uporabljaj Elza lilično-mlečno milo! Ali se toliš na izpadanju las, prhuta in osivel st?

Uporabljaj Elza pomado za rast las! Ali želiš bujne mehke in lpe lase?

Uporabljaj Elza pomado za rast las! Ali hočeš biti in ostati lep? Ali hočeš biti povsod radviljen? Ali hočeš, da te vseli tvoja slika v zrcalu? Poskusi prave Fellerjeve

Elza preparate in kmalu bodeš rekel: tudi ti kakor vsi!

TO JE ONO PRAVO!

Čisti v vseh rosovih, rahlo samo prave Elza preparate od lekarnarja Feller. Na očisti navadnost, tako stane s pakovanjem in poštno te denar naprej ali po povzetju:

2 velika porcelanasta lončka Elza-obrazne pomade Din 25.—, 2 velika porcelanasta lončka Elza pomade za rast las Din 25.—, 4 velike kose Elza liličnega mlečnega mila Din 35.—

RAZLIČNO: Lilično mleko Din 6.—; brkomaž Din 3.—; na finejši Hega-Puder Dr. Klugerja v velikih orogina in h škatljah Din 15.—; najfinejši zobni prašek „Hega“ v patent-dozah Din 10.—; zobni prašek v škatljah 3 Din, v vrečkah po 2 Din; sahel (disava) za perilo Din 3.—; šampon za lase Din 2.—; rumenilo za obraz 12 pismov Din 12.—; najfinejša parfume od 15 Din dalje; cvet za lase Din 20.—; Elza-katranovo milo Din 5.—. Za različne predmete se pakovanje in poštnina posebej računa. Da to ceno se računa še 5% doplatka. Naročilna pisma adresirati:

Lekarnek
Eugen V. Feller,
STUBICA DONJA
Elzatrž št. 238. — Hrvatska.

Seno, slamo
IN DRUGE DEŽELNE PRIDELKE (seno 900 K, slama 600 K), franko vsaka postaja v Sloveniji, dobavlja domača tvrdka PUKL IN VERCE, 1965 trgovina z dež. pridelki, SOSTANJ.

Dalmatinski vinotoč
gostilna Skalarjeva v Tržiču
Podružnica v Škofji Loki.

1730

Iščem stanovanje v okolici Ljubljane

z več sobami, eventualno vzamem hišo v najem za malo družino.
Ponudbe pod „Dobra nagrada F. K. 1822“ na upravo Slovenskega Naroda.

Ogledala

1694

bela, brez lis, ne vlečejo na črno ali modro, izdeluje pod jamstvom brusilnica stekla „Vitrum“, Novi Sad, Futoški put 84.

„KEFKA“

promet četkarskim proizvodima i češljovima
ZAGREB

Pozor!

Vse naše cenjene naročnike vnaprejšnjim opozorim, da je dosedanjim solastnik naše trgovine gosp. **HUGON ZUCKERBÄCHER** v **Wien** iz tržke i. stopil in ni mo z njim več v nikakoli zvezi.

Z odličnim spoštovanjem

„KEFKA“ promet četkarskim proizvodima i češljovima v Zagrebu

Traži se

za jednu večju napravo za električni pogon i osvetljenje u velikom industrijskom preduzeću u Bosni:

jedan vrijedan školovani električar

Prvoklasne jugoslavenske sile neka se uz navod dosadanjeg djelovanja i visine plaće jave: Upravi Slov. Nar. pod „Električar 1875“.

Lepo posestvo.

1951

Okrog 108 oralov, od teh 100 oralov lepega gozda za posekanje, lahak odvoz v bližini železnice, arondirano; stanovanjska hiša, lep sadonosnik, preša itd., se takoj **cenno prod.**

Vpraša se v Razvanju št. 57 pri Mariboru, Jugoslavija.

OPEKARNA Lajtersperk
pri Mariboru

oddaja veleprimo laporitno, zarezno (utorno) strošno in prešano utorno opoko (sistem Wienerberger) in bobrov rep (Biberschwanz).

Iščejo se spretni zastopniki za Slovenijo.

Odvetnika

Dr. Karl Triller in dr. Dragotin Treo

naznanjata, da preselita združeno odvetniško pisarno s 1. marcem t. l. v zgradbo Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

Prostovoljna javna dražba

Nunska ulica 3, pritičje

nedelja, dne 25. februarja ob 2. uri

elegantna gosposka soba, salon, jedilnica, usnjeni klubski foteli, preproge, zavese, steklo, pleteni stoli, srebrnina, nova jedilna garnitura za 12 oseb, slike, električne svetilke itd.

„ALAT“

Tvornica ozkotračnih železnic
Gajeva ul. 59 ZAGREB Telefon 7-11

Proizvajamo po najnižjih cenah:
Dvojne kotače, ležaje, skretnice, okretalke, prekratne vagonete, dvostroke spolke, plateauske vagonete, vagonete za prevoz repe itd.

Opremljamo najceneje kompletne:
Poljske železnice, gozdne železnice, rudarske železnice.

Iščem službo hišnika.

Naslov pove uprava „Slovenskega Naroda“.

1987

Odda se mehlovana soba

z električno razsvetljavo s 1. marcem. — Naslov pove uprava „Slovenskega Naroda“.

1973

Samo do 25. februarja t. g.

saznajte VASU PROŠLOST, BU-
DUČNOST I TOČAN KARAKTER
Iz GRAFOLOGA I CHIROMAN-
TA H. M. DE MORTON, hotel „So-
ca“, soba 12, II. kat.

1984

Iščem eno ali dve sobi

PROTI DOBRI NAGRADI.
Stanovanje nastopim 1. maja.
Naslov pove uprava „Slov. Naroda“
pod „1. maj/1920“.

Išče se kompanjon,

kateri razpolaga z večjim kani-
talom. — Ponudbe pod „Velik
dobiček/1969“ na upravo „Sloven-
skega Naroda“.

Sprejme se blagajničarko,

popolnoma izurjeno v špecerijski
stroki. — Ponudbe pod „Blagaj-
ničarka“ na Anončni zavod Dra-
go BESELJAK in drug, Ljubli-
na, Sodna ulica 5.

1923

**Išče se pridna in poštena pro-
dajalka,** zmožna samo-
stojnega vodstva v trgovini z me-
šanim blagom. Zmožna mora biti
slovenskega in nemškega jezika.
Hrana in stanovanje v hiši; plača
dobra. — Ponudbe pod „Dobro iz-
urjena moč/1899“ na upravo lista.

Starine: tabernakliji, omare za

dajalka, zmožna samo-
stojnega vodstva v trgovini z me-
šanim blagom. Zmožna mora biti
slovenskega in nemškega jezika.
Hrana in stanovanje v hiši; plača
dobra. — Ponudbe pod „Dobro iz-
urjena moč/1899“ na upravo lista.

1982

Išče se stanovanje,

ohoteno iz ene ali dveh sob in ku-
hinje v stari ali novi hiši; eventualno
manjša hišica v Ljubljani ali okolici
V. NAJEM. ZA TAKOJ ALI PO-
ZNEJE. Najemnika postranska stvar.
Plača se tudi za leto naprej. Ponud-
be pod „Kmalu/1979“ na upravo „Slo-
venskega Naroda“.

Na novo otvorena TRGOVINA

Roz. Weber

Prečna ulica št. 8 (nasproti mest-
ne koneli) SE PRIPOROČA ZA
NAKUP ŠPECERIJSKEGA BLAGA
IN MOKE PO NAJNIZJI
CENI. — Dvakrat tedensko na-
močena POLENOVKA. — Pri-
stno gorenjsko ČAJNO MASLO.

1953

Delniška družba

v Zagrebu

Išče zastopnika

s popolnim znanjem kviskeg in nem-
škega dopisovanja ter vseh drugih pi-
sarniških poslov. Ponudbe pod „Točan
1980“ na upravo Slov. Naroda.

1980

Delniška družba

išče za Zagreb

korespondentinjo

z dobro prakso in popolnim poznanjem
nemške stenografije ter samostalnega
hrvatskega in nemškega dopisovanja.
Ponudbe pod „Izvrstna sila 1981“ na
upravo Slov. Naroda.

1981

Na prodaj

je nanovo močno zidana hiša, z oreko
krita, z drugimi potrebnimi prostori in
svinjakom, tik glavne ceste, 5 minut od
ko odvoja, v prijetnem oblijujem
kraj, sposobna za kakšnega obitka ali
privatnika. Tudi se zaven te hiše po-
sej na željo dube tri nje na najdo-
vornejših tleh. Utmem: ali nismo
se je zglasiti pri Frano Vahčić, po-
sestnik, Sijar vas 45 pri Vidmu-Krškem.

Zakonski par brez otrok,

oba trgovsko naobražena, pošte-
na in agila, zmožna popolnoma
samostojno voditi trgovino, IŠČE-
TA PRIMERNEGA MESTA. —
Vstopila bi v službo tudi pri ka-
kem večjem trgovskem podjetju
kot poslovodkinja in kot naku-
povalec ali prodajalec, oz. zastop-
nik. Eventualno bi tudi spreje-
mal in spremljal blago po želez-
nici. Prevzameva tudi na račun
ali v najem restavracijo, kavarno
ali gostilno. — Ponudbe naj se bla-
govolijo vpsolati na upravo „Sloven-
skega Naroda“ pod Vstopna moč/1971.

Opekarniški stroji
in kompletne opreme za op-
reke, tveče, plinskih trošilov in kuhinje
Kamnotorni stroji
Transportne in razkladalne naprave
in kompleti za mletje kave
Čistilni stroji in naprave za čiščenje
(Förderbänder)
in naprave za čiščenje kupa
Oprema za stebarnice

LUDWIG
HINTERSCHWEIGER & CO
MASCHINENFABRIK „EISENGIEßEREI“ G.m.b.H.
LICHTENEGG bei WELS O.O.
Zavodnja za Stajarsko, Kranjsko in Jugoslavijo.
AUGUST LEHNER, GRAZ
WU-klasse 40, I. Stock

Pekarno

želim dobiti v najem. Naslov pove upr.
Slov. Naroda.

Pisarniška oprava

rabljena in čedna se kupi. Ponudbe po-
„Oprava“ na Aloma Company, anončni-
družbo Ljubljana, Kongresni trg 3

1931

Mehlovana soba

S POSEBNIM VHODOM IŠČE SO-
LIDEN GOSPOD a 1. marcem t. l.
— Ponudbe prošim pod „št. 333/1868“
na upravo „Slovenskega Naroda“.

**Išče se izurjena slovensko-nem-
ška STENOGRAFINJA**
in STROJEPISKA k industrijski
skemu podjetju v Ljubljani. — Po-
nudbe pod „Stenografinja/1890“ na
upravo „Slovenskega Naroda“.

Elegantna soba se išče

ZA DVA GOSPODA v sredin-
mesta ali v šentpeterskem pred-
mestju od 1. marca naprej. —
Ponudbe pod „š. 1895“ na upravi
„Slovenskega Naroda“.

Proda se več polovnjakov

dobrega pohorskega vina
(naiboljša lega) letnik 1922. —
Pojasnila daje M. KOPRIVNIK
Maribor, Badleva 15.

1887

Proda se lepo posestvo.

oddaljeno pol ure od Maribora, v
Košaku. Obsega 3 in pol orala vin-
grada, okoli 2 orala sadonosnika, t-
orale gozda, kateri je posekati. I-
gospodarska poselnost in vinikar-
SE POCENI PRODA. — Ponud-
be se prošim na Oglasi zavod Iv-
SUSNIK, Maribor, Slovenska uli-
ca št. 15.

195

ASTRA

Delniško društvo

v Zagrebu

Preradnja 23-28

TELEFON 23-88

BRZOJAVI: ASTRA.

Važno za industrijalce

in poljedelce

Zahtevajte informacije

in cenike!

Ogromna prihrana

BENCIN

brez naplate državne trošarine s

slobodnega skladišča

za bencin v Vrapču pri Zagrebu

la. dup. raf. petrolej

Plinsko olje

Vsa mineralna olja

Cilindrska olja

amerik. provenijencije

Avto olja

Tovorna mast

Parafin

po najnižjih dnevnih cenah.

Klavirje
vgrajeje in popravlja
solidno in točno
ter gre tudi na
deželo.
Ljubljana
Tržaška c. 45

Feliks Povše

Iščem prostore

s stanovanjem v Ljubljani ali v okolici,
kier bi se dala osnovati mesarija ali
prekalevalnica. Prevzamem tudi lastino
ali kateri bi bili prostori za mojo obrt.
Ponudbe pod „Obrt 1916“ na upravo
Slov. Nar. do 15. marca.

1916

Več parcel

opravnih za zgradbo vil, hiš in indu-
strijskih objektov, ležečih v sredini in
na periferiji Ljubljane se prod. Naslov
pove An. zav. Drago Beseljak in drug,
Ljubljana, Sodna ulica 5.

Trgovina na prometni ulici

z električno razsvetljavo in MA-
LIM STANOVANJEM V MA-
RIBORU. SE PO UGODNI CE-
NI PRODA. — Informacije daje
Anončni zavod DRAGO BESELJAK in
drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 1904

Seno, slamo,

najboljšo, čisto, zdravo v balah
prešano PO NAJNIZJI CENI.
Kakor tudi OVES in KORUZO
razpošilja dnevno na vsako po-
staio v Sloveniji
FRANC KAMBIČ, ZAGREB,
Kraljeva ulica 71 B.

1900

Kovaškega

pomočnika

za gozdno orodje popolnoma zmožnega
za sekire, rlanke, čenine itd. sprejme
tako ANTON PETKOVSEK. Logatec.
Istotam je napredal se nekaj red vo-
jo pantefirnih aparatov za sodavičarje
za pokalske steklenice slabe kroglice ven
emati. Komad Din 70.

Dvonadstropna hiša

pred 10 leti zidana v Sp. Šiški, na po-
metni točli, z dobro vpeliano go-
stilno in kletmi ter trgovskimi
okali, z velikim vrtom in stavbeno
vencelo se radi selitve prod. Kupcu 2
obi in kuhinja po dogovoru na razpo-
go. Nezazidan prostor je pripraven za
vsako industrijo. Ponudbe pod „Selitev“
na An. zav. Drago Beseljak & drug,
Ljubljana, Sodna ulica 5.

1922

ABADIE

cigaretni

LIPA-MILL

konfekcijski papir

glavna zaloga A. Lampret, Ljub-
ljana, Krekov trg 10.

682

Industrijska

PERUTNINARSTVA

ot glavni ali postranski prid-
stek ureja strokovjaško in ceno tvor-
nica valjnih strojev

Nickerl & Co.

Inzersdorf bei Wien.

Dnevnik zas. onj. — Ilustrovan katalog
K 2000.

1710

Kraljevski

Holandski Lloyd

redni brzi poštini parobrodi od Amster-
dama in Cherbourga za

Južno Ameriko

do de Janeiro, Santos, Mon-
tevidoe in Buenos Aires.

Vsa potrebna navodila daje

Kraljevski Holandski Lloyd

Glavni zastopnik za Jugoslavijo

Jugoslavenska banka d. d.

Zagreb, B-Cesta 33.

Brzojavni naslov: Realloyd, Zagreb.

Telefon: 24-66.

641

Izvanredno popravljeni
LOKOMOBILI
promptno sa stanice Zagreb
i Ljubljana

Wolff	HP	Wolff	HP
1908	10/20	1914	62 80
1908	15/25	1920	70/100
1917	20/32	1913	85/1 0
1912	24/40	1912	100 150
1909	30 50	19 9	130/150
1920	40/60	1908	150/200
1921	54 75	1916	35 /480

Lanz H P Lanz HP

Lanz	H P	Lanz	HP
1912	10/20	1916	50/70
1912	15/25	1921	60 90
1917	20/30	1914	70/111
1 18	22/35	1909	85/120
1912	26/42	1913	100/130
1912	34/49	1921	170/235
1914	38/57	1910	260/330

Vrščadi i samohodni lokomobili
svih veličin. — Lokomobili ko-
st. 22, 32 qm. — Jednogi-
dne i ornikično jamstvo. Prvoraz-
redno genera no popravljeni,
savjesni, iskušeni. — Loženje
svakim gorivom.

Braća Fischer d. d.

Zagreb, Pantovčak 5.

Prodaj parcelo na periferiji

mesta. Cena
40 do 48 Din za m². — Pismena
vprašanja na upravo „Slov. Na-
roda“ pod šifro „600— 800/1372“.

Optikar,

prvorazredna moč. Dunajčan, ZELI
PRIMERNE SLUŽBE TAKOJ ALI
POZNEJE. — Ponudbe se proš pod
„Izkušena moč, poštino ležeče, Kranj
(Gorenjsko). 1881

KLET SE ODDA

NA RIMSKI CESTI.

Naslov pove uprava „Slovenske-
ga Naroda“.

1862

Trgovski pomočnik

(ZELEZNINAR) z daljšo prakso
SE SPREJME. Hrana in stanovanje
na razpolago. — Ponudbe na upravo
„Slov. Naroda“ pod „Trajnost/1849“.

Išče se eno ali dve sobi

v dvema posteljami ZA TAKOJ. —
Ponudbe pod „Dve postelji/1825“ na
upravo „Slovenskega Naroda“.

Išče se malo stanovanje

Pension vila Sofija

na otoku Rab (Arbe) Dalmacija
najkrajšnji otok Adrije, vila v neposredni bližini borovega
gozda
Najlepši izleti po morju in suhem
Direktni pogled iz sob z balkonom na morje
Priznana izvrstna kuhinja — zmerno cene
Matančna pojasnila daje restavracija južni kolodvor Zagreb

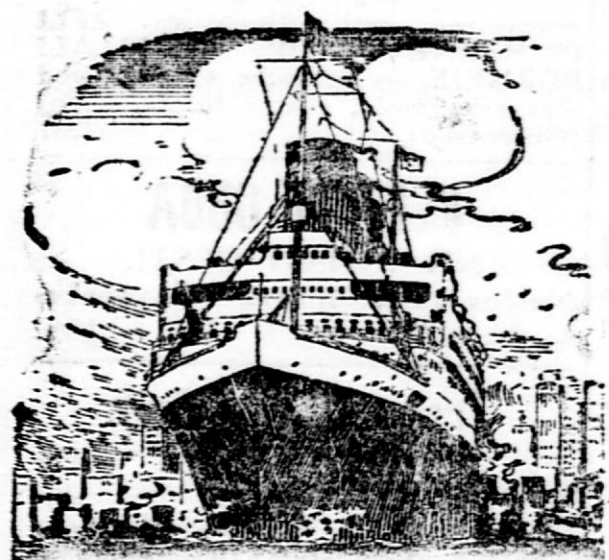
Lisičje kože

in kože vseh vrst divjačin kupuje
::: **L. ROT, krznarstvo** :::
Ljubljana, Gradišče štev. 7.
Zaloga, izdelovanje in barvanje kožuvin.

KORANIT

je vendar najboljša streha in najcenejša.
Je pravi zameteno pristni asbest-škrlj
in ne rabi nikdar popravila.

Ponudbe in proračune pošlje:
Fran Hočevar, Zirovnica (Moste) Gorenjsko.

**CIE. GLE. TRANSATLANTIQUE, FRANCOŠKA LINIJA
HAVRE — NEWYORK**

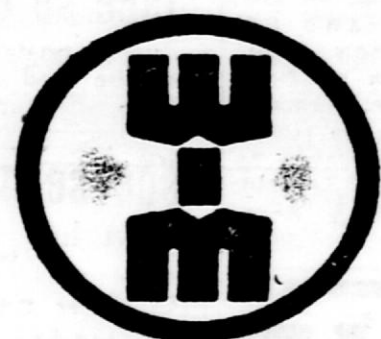
Najkrajša linija, samo 6
dni čez morje

Glavno zastopstvo Slavenska
banka d. d., Zagreb

Vozne listke in toz-
dovna pojasnila daje
zastopnik

IVAN KRAKER
LJUBLJANA

KOLODVORSKA ULICA ŠTEV. 41

**Dunajski
mednarodni semenj**

18. do 24. marca 1923

Zaradi zmanjšanih produkcijskih
stroškov brezkonkurenčne po-
nudbe v vseh strokah

4000 razstavnikov iz tuzemstva in od zunaj

Vsa pojasnila daje
Wiener Messe A.-G., Wien VII, Messeplatz,
ter oficijelna pojasnevalnica v Ljubljani,
avstrijski konzulat, Turjaški trg 4

Naznanilo**o novoustanovljeni
tovarni kandičev.**

Conjone gg. trgovce vjudno obveščamo,
da smo ustanovili v Ljubljani, Gradišče št. 17
in Rimska cesta št. 6, tovarno kandičev pod
imenom

MANA d. z. o. z.

Zagotavljamo cenjene odjemalce najse-
lidnejše postrežbe, ter se priporočamo za ce-
njena naročila

z volespoštovanjem

Mana

tovarna kandičev in mlenje
soli in dišav družba s o. z.
v Ljubljani.

Družba „Mirija“ Ljubljana,
Kralja Petra trg 8. Tel. f. 220
Prodaja bukovih drv
na debelo in drobno, žaganje drv, do-
stava na dom. 10144

Trstje za strope

zdeluje in prodaja na debelo in drobno
po na nižjih cenah. Pri večjih množinah
znaten popust. — **ANTON STEINER**
Ljubljana, Jeranova ulica 13, Irtovo.
2128

Izkušeni brusar

in dva izvežbana žagarja za
sam ko na 4 rezila, zmožna tudi popravil
se sprejmejo na večjo žago na G. r. ni-
skem. Ponudbe naj staviijo samo ne-
oženjeni na upravo Slov. Naroda pod
„Zaga 1841“.

Vžigalna vrhica

(Zündschür) NAJCENEJE pri
tvrdki I. RAZBORSEK, Smartno-
Litija. Ponudbe na tvrdko
I. RAZBORSEK & JUNC.
Ljubljana, Sv. Petra c. 33, 1894

Peter Semko

Ljubljana, Krizevniška ulica 7.
Barva lisičje kože, katere izdeluje v naj-
modernejši garniture. Prevzema tudi vsa
popravila v moderniziranje.

Velika izbira otroških vozčkov, dvokoles in
širokih stolov poceni.

F. RATJEL, LJUBLJANA, STARI TRG 28

Sprejemajo se v polno poroko za poroko: z omenjenimi in polnjenimi
dvokoles, otroški vozčki, stolci in razni drugi.

„TRIBUNA“

Tovarna dvokoles in otroških vozčkov
Ljubljana, Rimska cesta 4 — Zvezna ulica 1.

Nogavice

v veliki izbiri in po najnižjih
cenah izdeluje stojno pletilstvo

N. GROEGER,

BEGUNJE 23 PRI LESCAH. 1145

Stare kovine

(baker, medenina, aluminij itd.) KU-
PUJE PO NAJVIŠJIH CENAH v
vaski množini železninskih tvrdka
BREZNIK & FRITSCH,
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.
1139

Lokomobila „Lanz“

28/34 HP SE PRODA ali ZAME-
NJA za 60 HP. PRODA SE tudi
manjši PARNI KOTEL, primer-
ren za sušilnice ali mlekarne. —
Pojasnilo daje Ivan Ogrin, Gruber-
jevo nabrežje 8. 1045

Staro ljutomersko vino.

Letnik 1921, prvovrstna kvaliteta,
ca. 200 hl ter ista množina letni-
ka 1922, SE PRODA. Kupci, ki
vzamejo tudi letnik 1922, imajo
prednost. Cena in pogoji pri vi-
nogradniku in trgovcu
IVANU VESELIČU V ORMOZU. 320

Pletenine

kakor jopice, zimsko po-
rillo, nogavice, rokavice
v veliki izbiri pri

A. Sinkovic ml. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 10.

ENJTE!
gospodinje

ADRIA
ZITNA

KAVA

je najbolj zdrava
in tečna hrana.

POISKUSITE!

TOVARNA
GLINCE 22.

Električni obrat.
Najmodernejši stroji.

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg št. 13.
Priporoča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Oglašujem
ter popravim
glasovirje in
harmonije
Specijalne
strokovne in cen.

Vreče,
rabljene in dobro ohranjene
KUPI

Jos. Bahovec, Ljubljana,
Sv. Jakoba trg št. 7. 410

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 8.
Krovec, stavitel, galanterijski in okrasni klepar
instalacije vodovodov.

Razna strojarstva. Kapitalne in klasične naprav.
Izdelovanje posod iz pločevine za fir-
než, barvo, lak in med vsake velikosti
kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

Prava turška električno pražena in mleta

kava

zajamčeno popolnoma čista in odliko-
vana z zlato kolajno, se dobi vsak dan
sveža najceneje — samo pri tvrdki **Jovo**
R. Jovanović, Tuzla (Bosna). Raz-
pošiljamo v poštini zavrtkih od 5 kg
naprej po povzetju. 3048

Anton Steiner

mestni tesarski mojster
v Ljubljani

prevzame vsakovrstna tesarska dela,
kakor strešne stole, kupole, stole, mo-
stove, vrtnice itd. Parna žaga z
vsemi stroji za obdelovanje lesa. 4796

Velika zaloga klobukov in slam-
nikov se dobi pri

Franc Cerar

tovarnar v Stebnu pošta Domžale
Prevzemajo se tudi stari klobuki
in slamniki v popravilo pri Ko-
vačevič i Tršan v Ljubljani, Pre-
šernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo.
Zaloga v Celju Gosposka ul. 4

Zobno pasto

Ito, Kalodont, Khlorodont, Bene-
diktin in Botot; **zobni prah**
Heider, Kalodont in Botot; **zo-
bno milo** Botot; **ustno vodo**
Odol in Botot ter najboljše **zo-
bne krtičke** priporoča

Parfumerija STRMOLI

Ljubljana, Pod Tranco 1.

SALAMA

prave orsle
sveže blago
povsem zrela

dobavi se
povsod

I. hrv. tovarnica
salame, sušenega
mesa in masti

M. Gavrilović
sinovi, d. d.
Petrinja.

Glavno zastopstvo za Slovenijo
R. BUNC IN DRUG
Celje — Maribor — Ljubljana

Brzjavni naslov: LJUBA, Ljubljana

Brzjavni naslov: LJUBA, Ljubljana

Brzjavni naslov: LJUBA, Ljubljana

Brzjavni naslov: LJUBA, Ljubljana

Brzjavni naslov: LJUBA, Ljubljana

Brzjavni naslov: LJUBA, Ljubljana

Brzjavni naslov: LJUBA, Ljubljana

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Priporočamo na veliko in malo galanterijo, nogavice, razne su-
kance, gumbe, čipke, vezenino, sprehajalne palice, kravate, srajce,
čevljarke in krojaške potrebščine.

Najnižje cene. Postrežba točna.

ELIN, družba za električno indust. d. z. o. z.

ELIN gradi električne centrale.

ELIN proizvaja in dobavlja vse električne stroje
in elektrotehnične aparate in izdelke.

ELIN projektira brezplačno vse naprave in obrate,
ki so v zvezi z elektrotehniko.

Tehnične pisarne in zaloge:

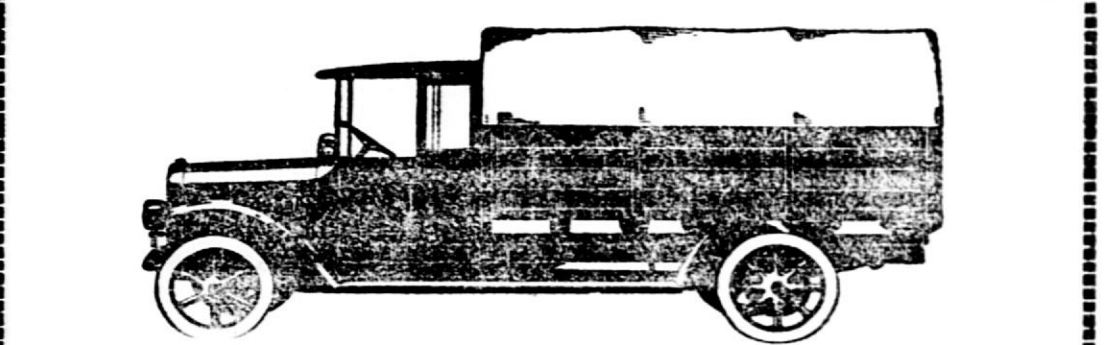
LJUBLJANA, Dunajska cesta, palača Ljubljanske
kreditne banke, MARIBOR, Votrnjska ulica 11

POZOR! Najceneje nudijo svojo bogato iz-
bira klobukov in čepic vseh vrst

Modni salon**Stuchly-Maške**

Ljubljana,
— Zidovska ulica 3. —

Žalno
klobuki
vedno v
zalogi.

TOVARNI IN OSEBNI AVTOMOBILI

NOVI IN RABLJENI PO NAJUGODNEJŠIH CENAH

O. ŽUŽEK
LJUBLJANA, SODNA UL. 11. TELEF. 461

Razprodaja**manufak. blaga**

**Tvrška Franc Ksav. Souvan, Me-
stni trg 24, naznanja cenj. občin-
stvu, da se bo prodajala sedanja**

**zaloga do 15. marca vsled sko-
rajšnje preselitve v novi lokal po**

izdatno znižanih cenah.

F. ČUČEK & Co.
prej W. HINCE PTUJ

Ljubljanska gradbena družba

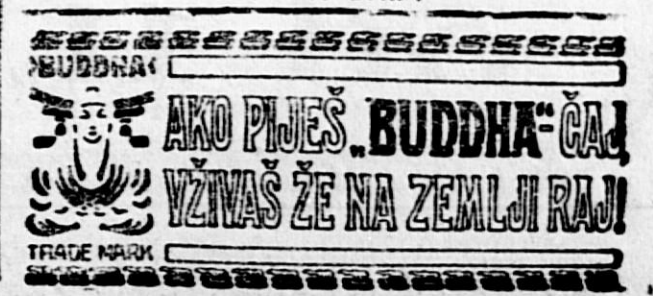
Ljubljana, Rimska cesta 13

na novo ustanovljena

se priporoča p. n. oblastim, uradom, korporacijam in ob-
činstvu za projektiranje in izvršitev zgradb vseh vrst

Brzjavni naslov: LJUBA, Ljubljana

Brzjavni naslov: LJUBA, Ljubljana

Najboljše peči sedanosti so emailirane

LUC-ove peči

Glavna zaloge, prodaja in zastopstvo za Slovenijo in južne kraje pri

F. P. Vidic & Komp.

trgovina stavbnega materiala

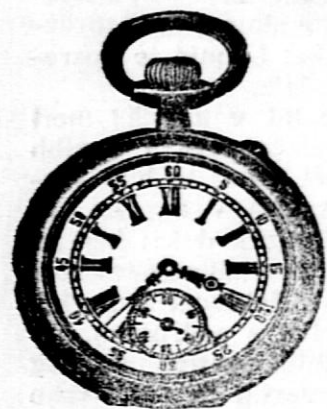
Prešernova ulica LJUBLJANA Prešernova ulica

Samostojnega knjigovodja-kinjo

starejšo moč, večšo slovenskega in nemškega jezika, kakor tudi stenografije, sprejme pod dobrimi pogoji tovarna perila Verdnik i drug v Mariboru.

1852

Na večji davki

katere plačate Vam nastanejo, ako ne gledate na to, kje nakupujete, zgubite denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti. Poskusite enkrat z ilustrovanim katalogom tvrdke H. Suttner, (metnik Henri Maire), Ljubljana št. 3. Ta Vam svetuje resnično dobre ure, specialne znamke „IKO“ iz lasne tvornice v Švici, kakor tudi druge dobre žepne ure, zapestnice, uhane, namizno orožje, krstna in birmška darila ter vso drugo zlatino in srebrnino. Pa tudi porabne predmete kakor: škarje, nože, britve, lasestrižne in brivske stroje, steklorezce, doze za tobak, svačice in smotke, nažigale in denarnice kupite dobro in ceno pri tvrdki:

H. SUTTNER, (metnik Henri Maire), Ljubljana št. 3.

Kapitalisti in banke!

Dva prvovrstna strokovnjaka, resna, delavoljna, prima reference, iščeta delokroga event. seriozne interese za ustanovitev tvornice kovinskega blaga, v zvezi z galvanskim zavodom, velikega in modernega stila, za pločevinaste embalaže, prešana, stancana ter vlečena dela vseh vrst, ključavnice (žabice), železna mala, jeklena in kovana dela, izdelovanje vijakov itd.

Obratni inženir, 48 let, inozemec, izveden v najmodernejšem tehničnem izdelovalnem načinu in opremah gornjih strok (praktik).

Disponent, 28 let, inozemec, bilančno izvežban knjigovodja, korespondenca nemško-slovenska, izkušen v upravljanju materialij, skladiščništvu in spedičijstvu, obratnem knjigovodstvu itd.

Oba izkušena v notranji organizaciji oprave tvornice, že nekaj let v Sloveniji delujoča v neodpovedani službi, se priporočata pod „Strokovnjaka 1926“ na upravo Slovenskega Naroda.

1926

Dr. Dralleja

brezova lasna voda

jači rast las, za-
branja izpada-
nje ter srbenje in
prahljaj, krepi in
čudovito oživlja
živce.

Glavna zaloge:

ISIS, d. d.

odd. Juri Dralle

Zagreb, Palmotićeva ulica broj 66.

Dobro obranjen motor

na surovo olje (Rohölmotor) 6-8 konj-
kili sil se kupi. Naslov pri upravi Slov.
Naroda.

Potujem v Draždane

IN LIPSKO, ter prevzamem razna
naročila. — Pojashila pri tvrdki „Tr-
glave, Krekov trg 10/L.

Enonadstropna hiša

5 TRGOVINO in TAKOJSNIM
STANOVANJEM V MARIBORU se
radi bolerni lastnika TAKOJ PRO-
DA. — Vpraša se pri Joh. Pobeschin,
Magdalenska ulica 15, Maribor. 1714

Išče se družabnik

s kapitalom 75.000 do 100.000 Din. s
trgovsko prakso in sodelovanjem, ZA
TRGOVSKO PODJETJE v srednjem
mestu Hrvatske. — Ponudbe na upra-
vo „Sl. Nar.“ pod „Družabnik/1857.“

gostilno ali kavarno

vzajem v najem oziroma na račun v
Sloveniji, Hrvatskem, najraje pri morju.
Ponudbe pod „Večja kavcija 1912“ na
upravo Slov. Naroda.

Proda se

družinska hiša zidana in z opeko krita
z malim vrtičem nekaj njive in malo
vinograda, vodnjak, 20 korakov od
glavne ceste, četrt ure od kolodvora.
Cena 60.000 dinarjev. Ogleda se v Pol-
čanah št. 67.

Pozor, trgovci!

Radi družinskih razmer se proda
dobro vpeljana trgovina z mešanim
blagom v večem industrijskem mestu
Slovenije. Potreben kapital 300.000 do
400.000 K. Ponudbe vposlati pod „Bo-
dočnost 1654“ na upravo Sl. Nar. 1654

Kontoristinija

izurjena strojeopiska in stenografinja za
slovenski in nemški jezik ter večja varh
drugih pisarniških del z dobrim izpriče-
valom, z nadenoletno prakso išče službe.
Cenjene ponudbe na upr. Slov. Naroda
pod „Vestnost/1932“

Hiša

nova lepo izgotovljena z vrtom 3 sobe,
1 kuhinja, klet, in hlev. Lep razgled, 5
minut do kolodvora, združen cerkve.
Ravno tam se proda dobro ohranjen ši-
valni stroj. Naslov pove upr. Slov. Nar.

Rabljene britvice

(gillote, Mem. t. d.) SE SPREJEMAJO
V ELEKTRIČNO BRUSNJE v dro-
geriji I. C. KOTAR, Wolfova ulica 3
n v drogeriji Anton KANC, Zidov-
ska ulica 1. — Zunanja naročila hitro
in točno.

Kupujem klavirje in pianine.

Ponudbe z označbo cene, znamke,
dolžnosti klavirja ter opisom no-
tranje konstrukcije (dali je želez-
na ali lesena) na: M. COP, Za-
treb, Mrzovičeva ulica broj 12,
III. kat.

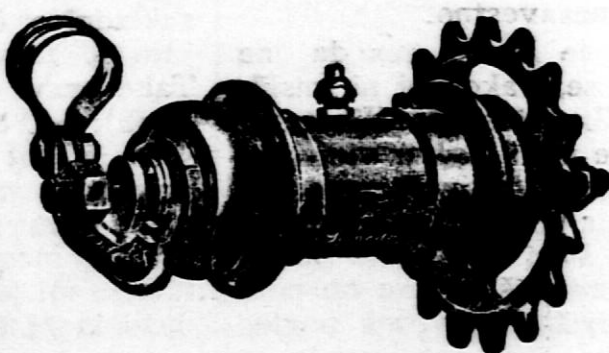
Lokomotive tračnice

in ostale potrebščine za in-
dustrijske železnice

SINTA d. z o. o.

Ljubljana.

Miklošičeva cesta 15.

Elektromotor

6-8 kva. za Ljubljano kupi Vrhovnik,
Vrhovčeva 3.

Kupim šipe

v debelosti 3 — 5 mm v ploščinski ve-
likosti 70x90 cm. Naslov pove uprava
Sl. Naroda.

Moderni hotel

dvonadstropni, z velikim prizidkom, pri-
meten tudi za industrijsko podjetje, bizu-
k lodvora na Gorenjskem se proda.
Dopise na VILKO BEK, Hranilnični-
cesta 4, Ljubljana.

Malo hišo

z vrtom na sredini nove rudniške na-
selbine se proda. Cena 35000 Din. Do-
bi položaja za obrtnika. FR TOMAŽIČ
Senovo 54 pri Rajhenburgu ob Savi

PRODA SE

zelo dobro vpeljana **manufakturna trgovina v**
večjem mestu Slovenije, na **najprometnejšem**
prostoru s 15 letno najemninsko pogodbo. Promet
1922 nad 14.000.000 kron. — Potrebni kapital
Din 500.000.—.

Ponudbe pod „Izredna prilika“ na anončni zavod
Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3.

BREMEN — NEW YORK

Direktna zveza s prekrasnimi ameriškiimi vladnimi parniki. Neprekos-
ljivi po udobnosti, snaznosti in izborni prehrani. Hitre in varne ladje.

„George Washington“

„America“

„President Roosevelt“

„President Harding“

Zahtevajte natančnejša pojasnila in vozni red št. 281.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
Beograd, Palata Beogradske zadruge

PHILIPS

ARGENTA

F & S krogelni ležaji

za vozove drž. železnice, avtomobile, elektromotorje, trans-
misije, mlevne stroje ter druge industrijske uporabe v vseh
rasežnostih

F & S Torpedo pesta za vozna kolesa
1761 prodaja v velikih množinah

Henrik Stolz Söhne, Novi Sad
Temerinska 3. Telefon 158.

Edina zastopnika za SMS tvornice za predžiske krogelne ležaje
Fichtel & Sachs, Schweinfurt.

VI. MEDNARODNI VZORČNI VELESEJEM V PRAGI

od 11. do 18. marca 1923

Ugodnosti za posetnike:
75% popusta pri vidljanju pot-
nik listov, 33% popusta pri
osebni in brzovalni časi. že-
leznice pri potovanju v Prago
in nazaj

Legitimacije in informacije:
Češkoslov. konzulat, Ljublja-
na, na Bregu 8
Aloma Company, d. z o. o., Ljub-
ljana, Kongresni trg 3